

Ewaluacja zewnętrzna

realizacji

Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność

na lata 2016-2022

Lokalnej Grupy Działania

AKTYWNI RAZEM

Realizacja:

OMIKRON Mariusz Wachowicz

1. Wstęp

Ewaluacja i zasady jej prowadzenia w LGD wynikają z wytycznych nr 5/3/2017 i 10/1/2022 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Planowane cele, metody i narzędzia ewaluacyjne mieszczą się z w zakresie wytyczonym przez Podręcznik Monitoringu i Ewaluacji Lokalnych Strategii Rozwoju z marca 2017 roku. Niemniej potrzeba ewaluacji wynika również z samego procesu realizacji Strategii oraz konieczności ciągłej dbałości o utrzymanie wysokiej jakości podejmowanych interwencji.

Zmiany społeczne i gospodarcze sprawiają, że konieczna jest analiza Strategii pod kątem jej aktualności, ale także sprawności i efektywności jej dotychczasowej realizacji oraz użyteczności podejmowanych działań i przyjmowanych rozwiązań. Rzetelne ocenienie Strategii na tym etapie wdrażania wymaga nie tylko przyjrzenia się uzyskanym efektom, ale także samemu procesowi, aby można było zidentyfikować elementy wymagające poprawy. Uzyskane wyniki zostaną wykorzystane w procesie aktualizacji Strategii oraz innych dokumentów Stowarzyszenia, ale również uwzględnione przez LGD w kolejnym okresie programowania 2021-2027.

Niniejszy raport jest zwięźczeniem ewaluacji prowadzonej w LGD pomiędzy kwietniem a październikiem 2022 roku. Jednak dane wykorzystane w raporcie pochodzą z różnych okresów od rozpoczęcia realizacji strategii w 2016 roku do 31 grudnia 2021. Oprócz danych z monitoringu prowadzonego systematycznie przez organy LGD, w planach komunikacji określone są konkretne działania mające na celu pozyskiwanie informacji oraz dzielenie się nimi z interesariuszami i ze społecznością. Działania te, szczególnie polegające na ankietowaniu odpowiednich grup respondentów, prowadzone były przez LGD systematycznie, według harmonogramu zapisanego w planie komunikacji.

Większość procesu zbierania danych potrzebnych do ewaluacji spoczywa na pracownikach Lokalnej Grupy Działania. Bez nich, ich systematycznej pracy i zaangażowania nie udało by się zgromadzić materiału do napisania niniejszego dokumentu. Podziękowania należą się nie tylko Pani Prezes, pracownikom, i członkom Zarządu ale także zaangażowanym w wywiady członkom Rady, uczestnikom spotkań grupowych, wnioskodawcom i beneficjentom. Nie można zapomnieć również o szeregowych członkach Stowarzyszenia, sympatykach oraz wszystkich respondentach, którzy rzetelnie wypełniali ankiety.

2. Streszczenie najważniejszych wyników badania

- Na obszarze oddziaływania LGD AKTYWNI RAZEM w 2021 roku mieszkało 82 971 osób, o 2 440 osób mniej niż w 2015 roku.
- W rejonie oddziaływania LSR w 2021 roku było 60,8% ludności w wieku produkcyjnym. To sporo więcej, niż średni wynik województwa (58,3%).
- Ludność obszaru LGD starzeje się, w podobnym tempie jak województwo mazowieckie. W 2021 roku na obszarze LGD mieszkało 18,2% osób w wieku 65+ (na Mazowszu 18,8%).
- Z roku na rok zmniejsza się liczba osób objętych pomocą społeczną na obszarze LGD. W latach 2015 – 2020 (brak danych dla 2021 roku) liczba beneficjentów pomocy społecznej na 10 tysięcy ludności spadła o 40%. Nadal liczba osób korzystających z pomocy społecznej na obszarze LGD jest niemal dwukrotnie większa niż średnio w województwie.
- Systematycznie zmniejsza się liczba zarejestrowanych bezrobotnych. W skali sześciu lat widzimy spadek o 41%. Liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 2367 osób.
- W obszarze oddziaływania LGD przybywa fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. W okresie 2015 – 2021 powstało 9 nowych organizacji (wzrost o 31%) na 10 tys. mieszkańców. Niestety nadal przeciętna liczba organizacji w gminie jest sporo niższa niż przeciętna liczba tych organizacji w gminie województwa mazowieckiego.
- Gminy zwiększają kwoty jakie przeznaczają na jednego mieszkańca. Na obszarze działania LGD wydatki na 1 mieszkańca w złotych wzrosły o 62% w okresie 2015 – 2021, do kwoty 1549 złotych.
- Niemal połowa mieszkańców (43%) uważa, że ich gmina jest dobrym miejscem do życia. 26% nie zgadza się z tym stwierdzeniem.
- Co trzeci ankietowany (34%) zauważył, że w ostatnich latach, od 2016, warunki życia w gminie poprawiły się. Niemal tyle samo osób, 31%, uważa, że warunki nie poprawiły się.
- Mieszkańcy gmin negatywnie oceniają swoje najbliższe otoczenie. Z listy 14 ocenianych wymiarów, tylko 3 miało więcej ocen pozytywnych niż negatywnych. Gmina została najlepiej oceniona pod względem atrakcyjności turystycznej, utożsamienia się mieszkańców z regionem oraz infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Najwięcej ocen negatywnych zebrało stwierdzenie, że w gminie jest możliwość zatrudnienia poza rolnictwem.
- 33% badanych rozważa zmianę miejsca zamieszkania.
- Mieszkańcy zapytani o to na co przeznaczyliby dodatkowe środki finansowe wskazują przede wszystkim infrastrukturę drogową, zwiększenie liczby miejsc pracy poza rolnictwem oraz promocję obszaru.

- Wszyscy beneficjenci, którzy wzięli udział w badaniu wysoko oceniło Biuro LGD. 87% odpowiadających wystawiło ocenę bardzo wysoką, a 13% ocenę wysoką.
- 94% ankietowanych zgadza się, że nabory ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców, w tym 32% uważa, że wpisywały się idealnie.
- Beneficjenci i wnioskodawcy nie mają wątpliwości. Środki wydane na wdrożenie LSR były wydane efektywnie. Z tym twierdzeniem zgadzają się wszyscy badani.

1.	Wstęp	2
2.	Streszczenie najważniejszych wyników badania.....	3
3.	Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.....	6
3.1.	Cel główny i cele szczegółowe badania.....	6
3.2.	Zakres przedmiotowy badania	6
3.3.	Kryteria ewaluacyjne	6
3.4.	Pytania badawcze.....	7
4.	Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania.....	9
5.	Opis wyników badania wraz z ich interpretacją.....	14
5.1.	Charakterystyka obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju	14
5.2.	Opinie i potrzeby mieszkańców obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju	24
5.3.	Funkcjonowanie LGD.....	32
5.4.	Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju	44
6.	Odpowiedź na wszystkie wskazane pytania badawcze	49
7.	Podsumowanie, wnioski i rekomendacje.....	54
8.	Spis tabel i wykresów	56
9.	Aneksy tworzone w toku realizacji badania	59
9.1.	Scenariusz wywiadu pogłębionego z wnioskodawcami/beneficjentami:.....	59
9.2.	Scenariusz wywiadu pogłębionego z przedstawicielami gmin:	59
9.3.	Ankieta kierowana do wnioskodawców, beneficjentów i członków LGD.....	60
9.4.	Ankieta kierowana do mieszkańców obszaru LGD.....	67
9.5.	Scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego	76

3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.

3.1. Cel główny i cele szczegółowe badania

Celem głównym badania jest przeprowadzenie ewaluacji zewnętrznej funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania oraz realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.

Cele szczegółowe:

- Wypełnienie obowiązku przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej (zgodnie z Wytycznymi 5/3/2017 i 10/1/2022 MRiRW).
- Uzyskanie użytecznych informacji na temat wdrożenia LSR.
- Opracowanie rekomendacji oraz planu ich wdrożenia.
- Wykorzystanie wyników badań społecznych we wstępnej konceptualizacji kolejnej LSR

3.2. Zakres przedmiotowy badania

Realizacja LSR: stopień realizacji celów i wskaźników, stopień realizacji wybranych operacji, wykorzystania budżetu, jakość stosowanych kryteriów wyboru operacji i procedur, oddziaływanie realizacji LSR na rozwój lokalny, bariery realizacji LSR, jakość procesu partycypacji, operacji i procedur.

Działalność biura: efektywność pracy biura i organów LGD, ocena przebiegu konkursów, ocena sposobu przepływu informacji, efektywność promocji i aktywizacji lokalnej społeczności, innowacyjność, proces rozwoju pracowników, efektywność animacji i doradztwa, ochrona danych osobowych, jakość procesu archiwizacji i monitoringu.

Funkcjonowanie partnerstwa: jakość podejmowanych uchwał, skuteczność nadzoru nad biurem LGD, jakość reakcji na zmieniające się warunki, umiejętność współpracy i atmosfera pracy, skuteczność działań strategicznych, jakość współpracy regionalnej i ponadregionalnej, jakość relacji z otoczeniem i promocji.

3.3. Kryteria ewaluacyjne

Kryteria ewaluacyjne stosowane w badaniach to: **skuteczności** bezpośrednio pozwalająca ocenić, na ile efektywne są działania w zakresie osiągnięcia celów określonych w dokumentach programowych oraz jak skuteczna jest działalność biura LGD. Z kryterium skuteczności powiązane jest również kryterium **użyteczności**, które rozumiane jest, jako kryterium pozwalające ocenić stopień zaspokojenia istotnych potrzeb grup docelowych lub przyczynienia się do rozwiązania problemów, niezależnie od tego, czy były one zasygnalizowane przez cele interwencji. Zastosowane będzie także kryterium **trwałości**.

Trwałość – w przypadku tego badania – pozwoli ocenić, w jakim stopniu pozytywne efekty zrealizowanych interwencji (na poziomie celów) mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tych projektów na proces rozwoju społeczności lokalnej w dłuższym okresie.

3.4. Pytania badawcze

Zgodnie z wytycznymi nr 5/3/2017 i 10/1/2022 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowane zostały odpowiedzi na poniższe pytania badawcze zgrupowane w kategorii analityczne:

Ocena wpływu na główny cel LSR (jeśli inny niż obszary poniżej)

- Jaki jest stopień osiągnięcia celu głównego i przypisanych do niego wskaźników LSR?

Ocena wpływu na kapitał społeczny

- Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
- W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?

Przedsiębiorczość

- W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
- Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?

Turystyka i dziedzictwo kulturowe

- W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
- W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?

Grupy defaworyzowane

- Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
- Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
- Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?

Innowacyjność

- W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
- Jak można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?

Projekty współpracy

- Jaka była skuteczność i efekty działania wdrażania projektów współpracy?
- Jaką formę i zakres powinny przyjmować projekty współpracy w przyszłości?

Ocena funkcjonowania LGD

- Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwalał na efektywną i skuteczną realizację LSR?
- Jaka jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
- Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?

Ocena procesu wdrażania

- Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR odbywała się zgodnie z planem?
- Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów były wystarczająco przejrzyste i przyjazne dla beneficjentów?
- Czy kryteria pozwalały na wybór najlepszych projektów (spójnych z celami LSR)?
- Czy przyjęty system wskaźników pozwalał na zebranie wystarczających informacji o procesie realizacji LSR i jej rezultatach?

Wartość dodana podejścia LEADER

- Czy działalność LGD wpływa na poprawę komunikacji pomiędzy różnymi aktorami, budowanie powiązań między nimi i sieciowanie?
- Czy stworzony dzięki wsparciu w ramach LSR potencjał rozwojowy jest w dostateczny sposób wykorzystywany i promowany?
- Czy projekty realizowane w ramach LSR są spójne ze zidentyfikowanym potencjałem rozwojowym obszaru objętego LSR i czy te projekty przyczyniają się do jego wzmocnienia?
- Czy przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie lub względem wiodącego projektu/tematu określonego w LSR?

Dodatkowe pytania badawcze:

- Jak układała się współpraca z Samorządem Województwa?
- Jaki jest wpływ systemu zbierania i przekazywania informacji o wdrażaniu i monitoringu Urzędu Marszałkowskiego na sprawność funkcjonowania LGD?
- Jak LGD funkcjonowała w warunkach niepewności legislacyjnej?
- Czy długość procesu weryfikacji wniosków wpłynęła na planowe osiągnięcie wskaźników oraz na wizerunek LGD?
- Czy zasady realizacji projektów grantowych PROW spełniały kryteria prostoty i przyjazności finansowej dla LGD i realizatorów zadań?
- Czy brak standaryzacji procedur na poziomie województwa wpłynął na szybkość i jakość weryfikowania wniosków?
- Jaka jest jakość i znaczenie funkcjonowania wojewódzkiej sieci LGD?

4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania

Przeprowadzenie badania wymagało zebrania informacji pochodzących z szeregu rozproszonych źródeł, dokonania ich analizy, a następnie wypracowania rekomendacji na poziomie eksperckim. Implikuje to konieczność zastosowania w badaniu szerokiego instrumentarium metod i technik badawczych, dzięki którym możliwe było zgromadzenie kompletnego i wiarygodnego materiału badawczego dotyczącego efektów realizacji LSR. W związku z powyższym, zaplanowano realizację badania z wykorzystaniem koncepcji **triangulacji** metodologicznej.

Triangulacja to zróżnicowanie źródeł danych, metod badawczych i perspektyw badawczych, dzięki któremu możliwe jest zgromadzenie wszechstronnego materiału badawczego i poddanie go kompleksowej analizie i ocenie. Triangulacja została zastosowana odnośnie do:

- źródeł danych: przeanalizowane zostały zarówno dokumenty zastane różnego typu, jak i dane pochodzące ze wcześniejszych badań; zostały one uzupełnione danymi pierwotnymi;
- metod badawczych: łączenie różnych metod badawczych w badaniu tych samych zagadnień, co pozwoliło na uchwycenie różnych aspektów badanego przedmiotu; podejście to pozwoliło też wykorzystać mocne strony każdej metody przy wzajemnej ograniczeniu ich słabości;
- perspektyw badawczych: ewaluacja została przeprowadzona przez pracowników biura LGD oraz przez zewnętrznych doświadczonych badaczy, co pozwoliło uzyskać bogatszy i bardziej wiarygodny obraz badanych zagadnień.

Poza tym zastosowany został partycypacyjny model badania, którego ideą jest jak najszersze zaangażowanie społeczności, zarówno na etapie przygotowania badania, jego realizacji, jak i wnioskowania i rekomendacji.

W odniesieniu do zakresu przedmiotowego i podmiotowego badania niezbędne było zastosowanie holistycznego podejścia do metod i technik badawczych. W każdym z zamierzeń badawczych: realizacji strategii, działaniu LGD oraz funkcjonowaniu biura zastosowane zostały cztery metody lub techniki badawcze:

Badanie źródeł zastanych (desk research)

To metoda zbierania, analizy i interpretacji danych wytworzonych niezależnie od działań badawczych prowadzonych w czasie ewaluacji. Często nazywa się ją analizą danych wtórnych. Dane te można podzielić na wewnętrzne i zewnętrzne. Pierwsze z nich znaleźć można w dokumentacji własnej instytucji. Nie zawsze odpowiadają bezpośrednio na pytania badawcze ale w znaczącym zakresie pozwalają na poznanie kontekstu funkcjonowania LGD.

Z kolei dane zewnętrzne, dane wtórne to efekty działalności innych instytucji w dziedzinie pozyskiwania informacji. Dzięki rozwojowi Internetu dostęp do tych zasobów jest obecnie niezwykle łatwy i trudności należy szukać nie w ilości danych, ale ich segregacji. Potrzebne informacje można pozyskiwać od instytucji państwowych powołanych do zbierania informacji. Serwis internetowy GUS zawiera nieprzebrane ilości danych o funkcjonowaniu gospodarki, instytucji, firm i organizacji. **Bank Danych Lokalnych**, który jest największym w Polsce uporządkowanym zbiorem informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej, demograficznej, społecznej oraz stanie środowiska, opisującym województwa, powiaty oraz gminy jako podmioty systemu organizacji społecznej i administracyjnej państwa, a także regiony i podregiony stanowiące elementy nomenklatury jednostek terytorialnych. Jednakże w wielu przypadkach dane ze źródeł zastanych są niewystarczające, zbyt powierzchowne, zbyt ogólne lub nieaktualne, by na nich poprzestać, dlatego zwykle potrzebne są działania dla pozyskania danych pierwotnych.

Źródła danych zastanych wykorzystywanych w ewaluacji LGD

- dane statystyczne
- dane urzędowe
- dane gromadzone na portalach społecznościowych
- dane zastane w Lokalnej Grupie Działania
- dane ankiet doradztwa i ankiet oceny szkolenia
- dane realizacji planu komunikacji
- dane z ankiet zadowolenia mieszkańców, rozpoznawalności LGD i funkcjonowania LGD systematycznie gromadzone przez biuro LGD

Ankiety metodą CAWI

Najpopularniejszą metodą pozyskiwania danych pierwotnych są badania kwestionariuszowe. Polegają one na zadawaniu pytań pojedynczym osobom, ale w perspektywie zainteresowań znajdują się zagregowane dane ogólne dla wszystkich badanych. Pierwszym etapem tego typu badań jest sformułowanie pytań. Proces ten polega na postawieniu pytań ogólnych, zazwyczaj na etapie konceptualizacji badań. Z nich z kolei wyprowadzamy pytania szczegółowe. Odbywa się to poprzez identyfikację wskaźników, które będą nas informować o występowaniu i nasileniu zjawiska. W przypadku ewaluacji zewnętrznej prowadzonej zgodnie z wytycznymi MRiRW nr 5/3/2017 i 10/1/2022 zakres pytań został wstępnie określony w załącznikach do podręcznika ewaluacji. Niemniej z uwagi na pewne niedociągnięcia dokumentu część pytań została poprawiona i zmodyfikowana. Ponadto jak wskazano we wstępie Podręcznika ma on charakter pomocniczy nie obowiązkowy w stosunku do Wytycznych MRiRW.

Badania ankietowe były prowadzone techniką CAWI (Computer Assisted Web Interview). To badanie ankietowe przeprowadzane w Internecie. Opracowane narzędzie badawcze (kwestionariusz ankiety) wprowadzane jest do komputera w formie umożliwiającej wypełnienie ankiety na stronie internetowej użytkownika. Badania tego typu są stosunkowo

tanie, nie wymagają również zaangażowania wielu realizatorów. Współczesne narzędzia umożliwiają tworzenie skomplikowanych i atrakcyjnych ankiet. Można dopasować je w wymiarze graficznym i estetycznym. Dobór próby jest możliwy dwiema metodami. Ankiety można wysłać pod określone adresy mailowe, co w pewnym stopniu jest odpowiednikiem ankiety pocztowej wraz z jej zaletami i wadami. Innym sposobem jest zamieszczenie jej na stronie internetowej lub jako „wyskakujące okienko”. Metoda ta uniemożliwia kontrolę nad doborem próby, który jest faktycznie doborem przypadkowym, dodatkowo obciążonym błędem struktury społecznej i demograficznej użytkowników Internetu.

W badaniach ewaluacyjnych zastosowano obydwie techniki w zależności od badanych grup.

- Grupa nr 1: wnioskodawcy i beneficjenci.

Z tego względu, że dostępne są dane kontaktowe do tych osób możliwe było wykorzystanie aplikacji wysyłającej unikalne linki do ankiety internetowej na zdefiniowane wcześniej adresy mailowe. W tym przypadku nie obliczano minimalnej liczebności próby gdyż traktowano to badanie jako masowe, z założeniem przebadania całej populacji.

łącznie przebadano 46 osób.

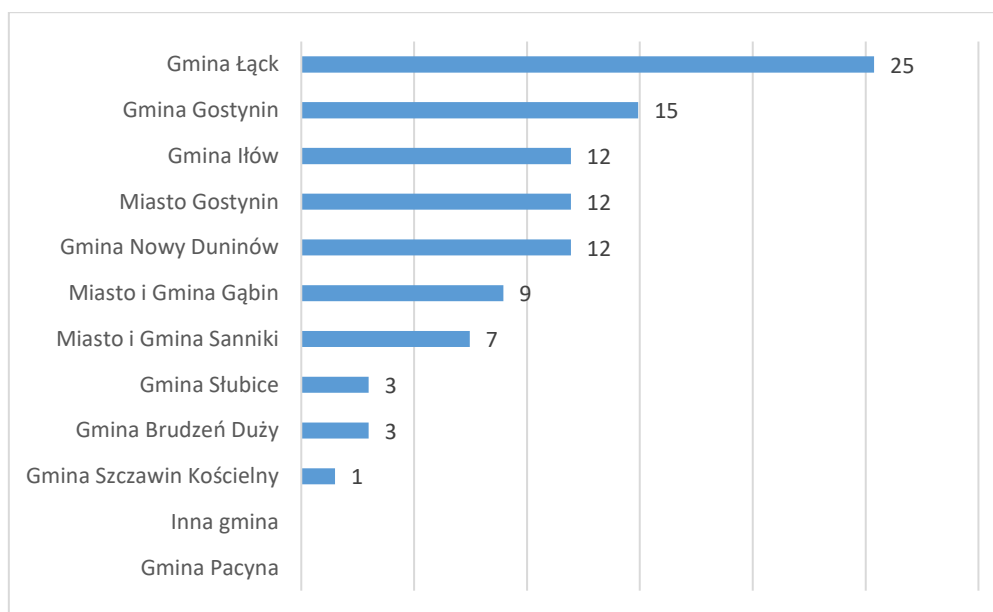
- Grupa nr 2: mieszkańcy obszaru LSR.

Pozyskanie opinii reprezentatywnej grupy mieszkańców nie jest możliwe w ramach zasobów, którymi dysponuje Zleceniodawca, dlatego opracowano procedurę zbliżoną do takiej, która pozwoli na identyfikację podglądów i opinii mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład Partnerstwa.

Linki do ankiet zostały rozesłane (przy wsparciu pracowników Biura LGD) do gmin partnerskich z prośbą o wstawienie linku na stronę internetową gminy. Dzięki temu zabiegowi pozyskane zostały dane z poszczególnych gmin odpowiadających obszarowi LSR.

łącznie przeprowadzono 325 ankiet. Z uwagi na charakter badań CAWI dokonano weryfikacji braków danych i do dalszej analizy przeznaczono 133 ankiety.

Wykres 1. Procent ankiet z poszczególnych gmin

Źródło: badania własne

Wywiady pogłębione (IDI i TDI)

To technika badań jakościowych, w której badacz prowadzi rozmowę z respondentem. Nie jest to jednak zwykła rozmowa, ale opiera się ona na przygotowanym wcześniej scenariuszu. Dokument ten nie musi zawierać konkretnych pytań, lecz wytyczne, jakie tematy rozmowy należy podjąć. Wywiad ma strukturę swobodną, mniejsze znaczenie ma kolejność zadawanych pytań a większe uzyskanie określonych informacji. Tematy są eksplorowane bardzo dogłębnie, prowadzący wywiad dopytuje i stara się zrozumieć, nie tylko fakty, ale motywy zachowania badanego. Zasadniczą rolę w badaniu odgrywają umiejętności i doświadczenie osoby prowadzącej wywiad. Ponieważ wywiady pogłębione są rozmową sam na sam z respondentem, prowadzący musi zdobyć jego zaufanie, by uzyskać czasami bardzo osobiste informacje. Wywiady indywidualne stosuje się gdy zachodzi potrzeba eksploracji pola zainteresowań, przygotowania do konstruowania narzędzi jakościowych lub do interpretacji trudnych do wyjaśnienia wyników badań ilościowych. Wywiady prowadzone były metodą TDI (telefoniczny wywiad pogłębiony) przede wszystkim ze względu na oczekiwania respondentów oraz krótki czas na realizację tego zadania.

Wywiady prowadzono z następującymi osobami:

- 2 wywiady z członkami Rady
- 3 wywiady z wnioskodawcami realizującymi projekty
- 3 wywiady z wnioskodawcami, których projekty nie są realizowane
- Wywiad z kierownikiem Biura
- Wywiady z przedstawicielami gmin (po 1 z gminy)

Zogniskowany Wywiad Grupowy (FGI fokus)

Tym różni się od wywiadu indywidualnego, że prowadzący badanie, nazywany moderatorem, przepytuje jednocześnie grupę kilku osób. Zazwyczaj grupy fokusowe mają liczebność od 8 do 12 osób, lecz w specyficznych przypadkach może być ich mniej lub więcej. Ważną cechą grupy jest jej homogeniczność - powinno się unikać zróżnicowania grup ze względu na płeć, wiek, status społeczny czy różnice intelektualne. Wynika to z zasadniczego celu prowadzenia badań tą metodą, czyli wewnętrznej dyskusji grupowej i interakcji w grupie. Dzięki tej metodzie można w tym samym czasie zdobyć informacje od kilku osób, pogłębiając ją dodatkowo o spostrzeżenia dotyczące dyskusji pomiędzy uczestnikami.

Wywiady tą metodą charakteryzują się większym skomplikowaniem organizacyjnym. Wymagane jest zebranie odpowiedniej grupy osób w jednym miejscu o jednym czasie. Często na spotkanie zaprasza się więcej osób i prowadzi się selekcję tych, którzy lepiej pasują do profilu grupy i dają większą rękomię udzielania informacji i wymiany zdań. Wywiady grupowe, z uwagi na dyskusję wielu osób, muszą być rejestrowane co umożliwi późniejsze zidentyfikowanie, jak kształtowała się rozmowa, która osoba wypowiadała dane poglądy i jak te poglądy zmieniały się w trakcie dyskusji. Zogniskowane wywiady grupowe realizuje się w specjalnych pomieszczeniach zwanych fokusowniami, które są wyposażone w weneckie lustro umożliwiające zleceniodawcy obserwację wywiadu. W miejscowościach, gdzie nie ma fokusowni stosuje się technikę wywiadów naturalnych.

Wywiad prowadzono w grupie pracowników biura LGD, członków Zarządu, członków Rady wnioskodawców oraz członków Partnerstwa.

Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) prowadzony w ramach ewaluacji pozwala pozyskać informacje w skumulowany sposób. Dodatkowo wartość pozyskanych informacji wzmocniona jest poprzez odpowiednie wykorzystanie procesów grupowych.

5. Opis wyników badania wraz z ich interpretacją.

5.1. Charakterystyka obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju

Na obszarze oddziaływania LGD AKTYWNI RAZEM w 2021 roku mieszkało 82 971 osób, o 2 440 osób mniej niż w 2015 roku. W procentach ubytek ludności wynosi (-3%). W tym samym czasie województwo mazowieckie powiększyło się o 1% mieszkańców. Najwięcej mieszkańców w liczbach bezwzględnych ubyło w gminie miejskiej Gostynin (-716 osób, -4%), a najmniej straciła gmina Łąck (-21 osób od 2015 roku).

Tabela 1. Ludność ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	5349114	5365898	5384617	5403412	5423168	5425028	5419721
Gąbin	11096	11067	11045	11021	11025	10969	10941
Iłów	6236	6193	6157	6183	6132	6118	6054
Łąck	5365	5384	5423	5402	5408	5376	5344
Nowy Duninów	3964	3978	3966	3993	3977	3979	3928
Pacyna	3690	3642	3617	3556	3527	3458	3400
Sanniki	6217	6185	6089	6052	5997	5972	5863
Słubice	4542	4500	4469	4455	4429	4415	4370
Szczawin Kościelny	4980	4953	4914	4871	4843	4839	4793
Brudzeń Duży	8216	8255	8274	8262	8267	8236	8193
Gostynin (gmina miejska)	18895	18741	18720	18647	18527	18355	18179
Gostynin (gmina wiejska)	12210	12161	12121	12077	12005	11957	11906
Suma LGD	85411	85059	84795	84519	84137	83674	82971

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Z obszaru LGD co roku więcej osób wyjeżdża niż przyjeżdża. Saldo migracji jest ujemne. Nie jest to regułą dla wszystkich gmin. W gminie Gąbin w każdym roku od 2015 więcej osób osiedla się niż opuszcza teren gminy. Z kolei gmina miejska Gostynin charakteryzuje się ujemnym saldem migracji. W latach 2020-2021 ponad 70 osób więcej opuszcza gminę niż do niej przyjeżdża. Podobnie duży odpływ mieszkańców widzimy w gminie Iłów. W Polsce najczęściej występującym zjawiskiem jest wyjazd mieszkańców dużych miast na przedmieścia, do gmin wiejskich, które leżą w bliskiej odległości od miasta. Na obszarze LGD nie wszystkie gminy leżące najbliżej Płocka zwiększają liczbę swoich mieszkańców.

Tabela 2. Saldo migracji w ruchu wewnętrznym i zagranicznym

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	bd	12950	13513	16702	18084	12197	12988
Gąbin		13	24	14	22	2	51
Iłów		-26	-34	-7	-15	-18	-18
Łąck		12	29	-1	25	18	-10
Nowy Duninów		-3	-4	28	-12	-2	9
Pacyna		-26	1	-19	-20	-16	-11
Sanniki		-28	-44	-32	-41	5	-27
Słubice		-25	-19	-22	-20	-7	-9
Szczawin Kościelny		6	-42	-1	-4	-19	-10
Brudzeń Duży		18	-3	12	-1	-8	7
Gostynin (gmina miejska)		-63	-37	-24	-60	-73	-74
Gostynin (gmina wiejska)		22	0	-30	-20	18	17
Średnia dla gmin LGD	bd	-9	-12	-7	-13	-9	-7

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W rejonie oddziaływania LSR w 2021 roku było 60,8% ludności w wieku produkcyjnym. To sporo więcej, niż średni wynik województwa (58,3%). Relatywnie najwięcej osób w tej grupie mieszka w gminach Łąck (62,6%) i gmina wiejska Gostynin (62,5%). Najmniej osób w wieku produkcyjnym, poniżej wartości średnich dla województwa mazowieckiego, mieszka w gminie miejskiej Gostynin (57,6%).

Tabela 3. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	61,4	60,7	60,1	59,5	59	58,6	58,3
Gąbin	62,5	62,2	62,1	61,5	61	60,6	60,6
Iłów	60,9	60,7	60,3	59,7	59,8	59,4	59,2
Łąck	64,5	64,3	63,7	63,3	62,8	62,8	62,6
Nowy Duninów	64,5	64,6	64	63	62,3	62	61,7
Pacyna	60,9	60,8	60,4	60,1	59,6	60,3	60,3
Sanniki	62,3	61,6	61,4	60,8	60,2	59,9	59,2
Słubice	62,5	62,8	62,3	61,7	61,3	61,2	61
Szczawin Kościelny	63,3	63,1	62,8	62,6	62	61,9	61,4
Brudzeń Duży	63,5	63,1	63,1	62,9	62,4	62,5	62,3
Gostynin (gmina miejska)	62,1	61,3	60,2	59,4	58,7	58,2	57,6
Gostynin (gmina wiejska)	63,2	63,2	63,2	63,2	62,9	62,9	62,5
Średnia dla gmin LGD	62,7	62,5	62,1	61,7	61,2	61,1	60,8

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Ludność obszaru LGD starzeje się, w podobnym tempie jak województwo mazowieckie. W 2021 roku na obszarze LGD mieszkało 18,2% osób w wieku 65+ (na Mazowszu 18,8%). Gminą o największej wartości wskaźnika obciążenia demograficznego jest gmina miejska Gostynin (21,8% ludności 65+). Jest to jednocześnie gmina w której najszybciej przybywa seniorów, +27% w skali 6 lat. Osób najstarszych jest najmniej w gminie Brudzeń Duży (15,5%). W gminie Pacyna odsetek seniorów praktycznie nie zmienia się od 2015 roku i wynosi obecnie 20,3%.

Tabela 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem)

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	16,2	16,7	17,2	17,7	18,1	18,5	18,8
Gąbin	16,8	17,3	17,7	18,1	18,3	18,5	18,6
Iłów	15,9	16,3	16,6	17,4	17,8	18	18,1
Łąck	13,8	14,3	14,7	15,6	16,1	16,3	16,7
Nowy Duninów	14,5	14,8	15,5	15,9	16,3	16,8	17
Pacyna	20,2	20,5	20,8	20,6	21,3	20,4	20,3
Sanniki	16,6	17	17,3	17,8	18,4	18,7	19,2
Słubice	16,2	16,3	16,4	17	17,6	17,8	18,3
Szczawin Kościelny	16,6	16,6	16,9	17	17,1	17,4	18,2
Brudzeń Duży	13,6	14	14,3	14,6	15	15,2	15,5
Gostynin (gmina miejska)	17,1	18,1	18,9	19,8	20,5	21,2	21,8
Gostynin (gmina wiejska)	15	15,3	15,9	16,1	16,6	16,6	17
Średnia dla gmin LGD	16,0	16,4	16,8	17,3	17,7	17,9	18,2

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Z roku na rok zmniejsza się liczba osób objętych pomocą społeczną na obszarze LGD. W latach 2015 – 2020 (brak danych dla 2021 roku) liczba beneficjentów pomocy społecznej na 10 tysięcy ludności spadła o 40%, dla całego województwa (spadek o 43%). Nadal liczba osób korzystających z pomocy społecznej na obszarze LGD jest niemal dwukrotnie większa niż średnio dla województwa (599 w porównaniu do 345 na 10 tysięcy ludności). Najwięcej osób potrzebujących pomocy jest w gminie Słubice (971 na 10 tys. mieszkańców), a najmniej w gminie Sanniki (349 na 10 tysięcy). Liczba beneficjentów pomocy społecznej w gminie Sanniki jest znacznie niższa niż pozostałych gmin wchodzących w skład LGD ale i tak ten wynik jest wyższy niż przeciętny na Mazowszu.

Tabela 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	604	550	485	436	386	345	-
Gąbin	1254	1174	1051	985	702	648	-
Iłów	1095	1066	1003	964	817	706	-
Łąck	809	751	540	582	536	449	-
Nowy Duninów	1000	840	918	781	769	683	-
Pacyna	897	790	729	611	656	702	-
Sanniki	822	720	624	532	512	349	-
Słubice	1671	1610	1403	1371	1408	971	-
Szczawin Kościelny	810	721	564	542	514	430	-
Brudzeń Duży	928	894	756	677	652	529	-
Gostynin (gmina miejska)	636	663	642	611	566	538	-
Gostynin (gmina wiejska)	1086	907	868	818	719	580	-
Średnia dla gmin LGD	1001	921	827	770	714	599	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Przeciętnie w gminach zrzeszonych w Lokalnej Grupie Działania AKTYWNI RAZEM jest 6,0% osób potrzebujących pomocy wobec 3,5% w całym województwie. Największy zasięg korzystania z pomocy społecznej jest w gminie Słubice (9,7%), a najmniejszy w gminie Sanniki (3,5%).

Tabela 6. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej (w %)

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	6	5,5	4,8	4,4	3,9	3,5	-
Gąbin	12,5	11,7	10,5	9,8	7	6,5	-
Iłów	10,9	10,7	10	9,6	8,2	7,1	-
Łąck	8,1	7,5	5,4	5,8	5,4	4,5	-
Nowy Duninów	10	8,4	9,2	7,8	7,7	6,8	-
Pacyna	9	7,9	7,3	6,1	6,6	7	-
Sanniki	8,2	7,2	6,2	5,3	5,1	3,5	-
Słubice	16,7	16,1	14	13,7	14,1	9,7	-
Szczawin Kościelny	8,1	7,2	5,6	5,4	5,1	4,3	-
Brudzeń Duży	9,3	8,9	7,6	6,8	6,5	5,3	-
Gostynin (gmina miejska)	6,4	6,6	6,4	6,1	5,7	5,4	-
Gostynin (gmina wiejska)	10,9	9,1	8,7	8,2	7,2	5,8	-
Średnia dla gmin LGD	10,0	9,2	8,3	7,7	7,1	6,0	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Rośnie liczba podmiotów gospodarki narodowej na obszarze LGD. W latach 2015 – 2021 wzrosła o 16%. Jest to jednak mniej, niż wzrost dla województwa mazowieckiego, +21%. Najszybciej wzrost liczby przedsiębiorstw notujemy w gminie Łąck (+48%) i Szczawin Kościelny (+40%). W gminie miejskiej Gostynin podmiotów gospodarki narodowej jest najwięcej 1828, a w gminie Pacyna, najmniej (241).

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	766030	788008	809369	816423	854457	887329	927669
Gąbin	881	891	899	924	957	984	1025
Ĺów	505	509	519	534	554	573	583
Łąck	434	446	478	499	580	628	641
Nowy Duninów	265	269	261	272	279	293	313
Pacyna	199	204	212	213	219	229	241
Sanniki	374	376	375	391	402	413	432
Słubice	243	253	250	247	263	284	298
Szczawin Kościelny	212	230	244	261	284	296	297
Brudzeń Duży	450	464	464	468	508	541	555
Gostynin (gmina miejska)	1791	1741	1732	1748	1791	1809	1828
Gostynin (gmina wiejska)	847	849	889	899	953	985	999
Średnia dla gmin LGD	564	567	575	587	617	640	656

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na obszarze oddziaływania LGD AKTYWNI RAZEM liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności rośnie nieznacznie szybciej, niż w całym województwie. Dynamika wzrostu w latach 2015 – 2021 wyniosła 24%, a na Mazowszu 20%. Najszybciej przybywa zarejestrowanych podmiotów w gminie Szczawin Kościelny i Łąck (ponad 40%). Najniższy wzrost widzimy w gminie miejskiej Gostynin (+6%).

Tabela 8. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	1432	1469	1503	1511	1576	1636	1712
Gąbin	794	805	814	838	868	897	937
Ĺów	810	822	843	864	903	937	963
Łąck	809	828	881	924	1072	1168	1199
Nowy Duninów	669	676	658	681	702	736	797
Pacyna	539	560	586	599	621	662	709
Sanniki	602	608	616	646	670	692	737
Słubice	535	562	559	554	594	643	682
Szczawin Kościelny	426	464	497	536	586	612	620
Brudzeń Duży	548	562	561	566	614	657	677
Gostynin (gmina miejska)	948	929	925	937	967	986	1006
Gostynin (gmina wiejska)	694	698	733	744	794	824	839
Średnia dla gmin LGD	670	683	698	717	763	801	833

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Od lat nie zmienia się liczba nowo rejestrowanych podmiotów na 10 tysięcy ludności w wieku produkcyjnym. Dla obszaru LGD średnia z 11 gmin wynosi około 120 podmiotów rocznie. Dla porównania średnia dla gmin Mazowska to ponad 200. Najwięcej nowo rejestrowanych podmiotów jest w gminie Łąck (194 na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym), a najmniej w gminie Szczawin Kościelny (82).

Tabela 9. Podmioty nowo rejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	208	208	207	225	221	195	224
Gąbin	140	105	131	143	116	104	107
Iłów	87	69	102	98	120	102	120
Łąck	144	139	165	249	330	219	194
Nowy Duninów	180	156	99	139	121	130	136
Pacyna	93	99	101	84	119	81	132
Sanniki	93	81	118	109	97	92	124
Słubice	81	78	75	73	96	118	105
Szczawin Kościelny	83	109	97	141	156	104	82
Brudzeń Duży	90	88	88	87	116	105	92
Gostynin (gmina miejska)	181	121	127	161	142	110	129
Gostynin (gmina wiejska)	178	129	165	136	167	118	95
Średnia dla gmin LGD	123	107	115	129	144	117	120

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Systematycznie zmniejsza się liczba zarejestrowanych bezrobotnych. W skali sześciu lat widzimy spadek o 41%. Liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 2367 osób. Najwięcej bezrobotnych (w %) zmieniło swój status w gminie Iłów (-61%), a najmniej w gminie Słubice (-29%). W gminie wiejskiej Gostynin i w gminie miejskiej Gostynin jest łącznie 1437 bezrobotnych, co stanowi 42% wszystkich bezrobotnych na obszarze LGD. To relatywnie sporo więcej, niż wynosi odsetek ludności tych gmin wobec wszystkich mieszkańców LGD (36%).

Tabela 10. Bezrobotni zarejestrowani ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	216527	188910	154068	136545	123208	146375	129248
Gąbin	698	571	525	452	380	400	359
Iłów	230	215	192	175	133	120	89
Łąck	392	380	320	283	234	270	245
Nowy Duninów	341	296	225	205	199	228	196
Pacyna	233	209	176	164	141	170	158
Sanniki	350	322	304	279	207	240	177
Słubice	242	209	187	171	143	174	173
Szczawin Kościelny	404	411	346	328	266	301	273
Brudzeń Duży	534	486	395	355	305	325	309
Gostynin (gmina miejska)	1271	1290	1115	929	780	917	759
Gostynin (gmina wiejska)	1088	1063	934	824	626	750	678
Suma LGD	5783	5452	4719	4165	3414	3895	3416

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Udział liczby bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym jest wyższy w obszarze Lokalnej Grupy Działania, niż w całym województwie mazowieckim (6,8% w porównaniu do 4,1%) – wskaźnik dla większości gmin jest sporo wyższy niż dla województwa. Wyjątek stanowi Iłów, w której to gminie udział bezrobotnych wynosi 2,5%. Największy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych jest w gminie Szczawin Kościelny (9,3%).

Tabela 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (w %)

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	6,6	5,8	4,8	4,2	3,9	4,6	4,1
Gąbin	10,1	8,3	7,7	6,7	5,6	6	5,4
Iłów	6,1	5,7	5,2	4,7	3,6	3,3	2,5
Łąck	11,3	11	9,3	8,3	6,9	8	7,3
Nowy Duninów	13,3	11,5	8,9	8,2	8	9,2	8,1
Pacyna	10,4	9,4	8,1	7,7	6,7	8,1	7,7
Sanniki	9	8,4	8,1	7,6	5,7	6,7	5,1
Słubice	8,5	7,4	6,7	6,2	5,3	6,4	6,5
Szczawin Kościelny	12,8	13,1	11,2	10,8	8,9	10,1	9,3
Brudzeń Duży	10,2	9,3	7,6	6,8	5,9	6,3	6,1
Gostynin (gmina miejska)	10,8	11,2	9,9	8,4	7,2	8,6	7,2
Gostynin (gmina wiejska)	14,1	13,8	12,2	10,8	8,3	10	9,1
Średnia dla gmin LGD	10,6	9,9	8,6	7,8	6,6	7,5	6,8

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W rejonie oddziaływania Lokalnej Strategii Rozwoju pracujących przybywa wolniej niż średnio w województwie. Między 2015 a 2020 (GUS nie podaje jeszcze danych za 2021 rok) liczba pracujących w gminach wzrosła o 4%. W tym samym czasie w województwie mazowieckim liczba pracujących wzrosła o 13%. Największy wzrost liczby pracujących notuje gmina Słubice (+38% w latach 2015-2021) a największy spadek widzimy w gminie Łąck.

Tabela 12. Pracujący w gminach

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	1511149	1584264	1641680	1671700	1715434	1700342	-
Gąbin	1154	1173	1277	1247	1197	1278	1296
Ĺów	740	793	814	829	816	826	939
Łąck	643	628	615	552	610	567	535
Nowy Duninów	201	210	226	203	194	185	180
Pacyna	256	255	266	245	251	251	268
Sanniki	536	524	514	484	490	505	506
Słubice	283	284	414	396	405	391	321
Szczawin Kościelny	211	238	217	203	206	222	220
Brudzeń Duży	483	500	454	453	484	513	541
Gostynin (gmina miejska)	5096	4935	4975	5194	5091	5247	5485
Gostynin (gmina wiejska)	911	1006	1001	960	1027	978	1030
Średnia dla gmin LGD	956	959	979	979	979	997	1029

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W obszarze oddziaływania LGD przybywa fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. W okresie 2015 – 2021 powstało 9 nowych organizacji (wzrost o 31%) na 10 tys. mieszkańców. Przyrost organizacji pozarządowych w regionie jest szybszy, niż w całym województwie (+16%). Niestety nadal przeciętna liczba organizacji w gminie jest sporo niższa niż przeciętna liczba tych organizacji w gminie województwa mazowieckiego (37 w porównaniu do 50 na 10 tysięcy mieszkańców). Rekordzistą jest gmina Łąck, w której wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych jest wyższy niż średnia na Mazowszu (52). Zdecydowanie najmniej organizacji pozarządowych jest w gminie Nowy Duninów (25 na 10 tysięcy mieszkańców).

Tabela 13. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	43	46	48	44	46	48	50
Gąbin	22	26	33	34	37	39	39
Iłów	30	31	32	32	33	31	33
Łąck	47	45	46	50	52	52	52
Nowy Duninów	18	20	20	20	20	20	25
Pacyna	22	25	25	28	28	32	35
Sanniki	34	32	36	35	38	39	44
Słubice	33	33	34	34	36	39	39
Szczawin Kościelny	24	24	24	25	29	31	33
Brudzeń Duży	26	25	29	30	31	33	33
Gostynin (gmina miejska)	23	24	24	24	25	26	27
Gostynin (gmina wiejska)	29	31	36	39	41	43	45
Średnia dla gmin LGD	28	29	31	32	34	35	37

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Gminy zwiększają kwoty jakie przeznaczają na jednego mieszkańca. Na obszarze działania LGD AKTYWNI RAZEM wydatki na 1 mieszkańca w złotych wzrosły o 62% w okresie 2015 – 2021, do kwoty 1549 złotych. W województwie w latach 2015 – 2020 (brak danych dla roku 2021) wydatki wzrosły o 55%. Nominalnie najwięcej na mieszkańca przeznacza gmina Słubice (1805 złotych na osobę). Na drugim końcu skali, z najmniejszymi wydatkami, jest gmina Pacyna (1391 złotych na osobę).

Tabela 14. Wydatki budżetów gmin na jednego mieszkańca (w złotych)

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	1125	1225	1392	1631	1702	1746	-
Gąbin	1103	1114	1285	1482	1453	1528	1697
Iłów	1175	1262	1389	1938	1472	1675	1796
Łąck	913	1001	1106	1146	1225	1443	1551
Nowy Duninów	1070	943	1227	1483	1296	1209	1391
Pacyna	751	925	1023	1002	1047	1193	1390
Sanniki	1077	980	1001	1083	1155	1499	1420
Słubice	1054	1046	1130	1405	1392	1418	1805
Szczawin Kościelny	882	999	1107	1157	1250	1351	1485
Brudzeń Duży	839	1001	1080	1188	1216	1318	1433
Gostynin (gmina miejska)	810	964	1104	1138	1160	1350	1475
Gostynin (gmina wiejska)	872	984	1191	1229	1262	1466	1601
Średnia dla gmin LGD	959	1020	1149	1295	1266	1405	1549

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na obszarze LGD było w 2021 roku w lipcu 998 miejsc noclegowych, to o 11% więcej niż w 2015 roku. Dynamika wzrostu liczby miejsc noclegowych jest sporo niższa niż dla Mazowsza (+33%) ale jest to powód do optymizmu. Według dostępnych danych GUS wzrost liczby miejsc noclegowych to wynik nowych miejsc noclegowych w gminie wiejskiej Gostynin (od 2018 roku).

Tabela 15. *Miejsca noclegowe w lipcu*

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	48982	53429	56704	62745	64402	60075	65253
Gąbin	33	33	33	33	33	33	33
Iłów	0	0	0	0	0	0	0
Łąck	422	343	418	320	320	279	384
Nowy Duninów	196	196	196	196	182	182	182
Pacyna	0	0	0	0	0	0	0
Sanniki	0	0	0	0	0	0	0
Słubice	115	115	115	115	101	102	102
Szczawin Kościelny	0	0	0	0	0	0	0
Brudzeń Duży	0	0	0	0	0	0	0
Gostynin (gmina miejska)	137	137	137	221	171	241	136
Gostynin (gmina wiejska)	0	0	0	107	187	187	161
Suma LGD	903	824	899	992	994	1024	998

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na obszarze LGD, co z pewnością sprzyja uatrakcyjnieniu regionu, przybyło 17 pomników przyrody (wzrost o 12%). To może cieszyć mieszkańców bo w całym województwie mazowieckim liczba pomników przyrody zmniejszyła się o 3%. Najwięcej pomników przyrody (ponad 30 na gminę) jest w trzech gminach: Łąck, Nowy Duninów, gmina wiejska Gostynin.

Tabela 16. *Pomniki przyrody*

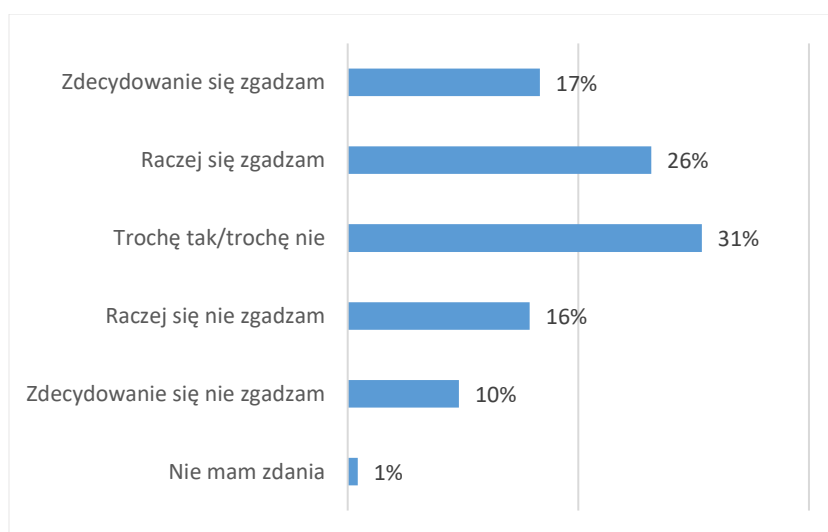
Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
MAZOWIECKIE	4274	4273	4205	4067	4074	4109	4150
Gąbin	7	6	5	5	5	5	5
Iłów	8	8	8	8	11	11	11
Łąck	30	30	32	32	32	32	32
Nowy Duninów	18	18	36	34	34	34	34
Pacyna	1	1	1	1	1	1	1
Sanniki	6	6	6	6	6	6	6
Słubice	1	1	1	1	1	1	1
Szczawin Kościelny	2	2	2	2	2	2	2
Brudzeń Duży	22	22	22	22	22	23	23
Gostynin (gmina miejska)	6	6	6	7	7	8	8
Gostynin (gmina wiejska)	37	36	35	34	33	32	32
Suma LGD	138	136	154	152	154	155	155

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

5.2. Opinie i potrzeby mieszkańców obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju

Niemal połowa mieszkańców (43%) uważa, że ich gmina jest dobrym miejscem do życia. 26% nie zgadza się z tym stwierdzeniem. Co trzeci ankietowany (31%) nie ma precyzyjnego zdania na ten temat wybierając odpowiedź, „trochę tak, trochę nie”. A 1% w ogóle nie ma zdania w tej sprawie.

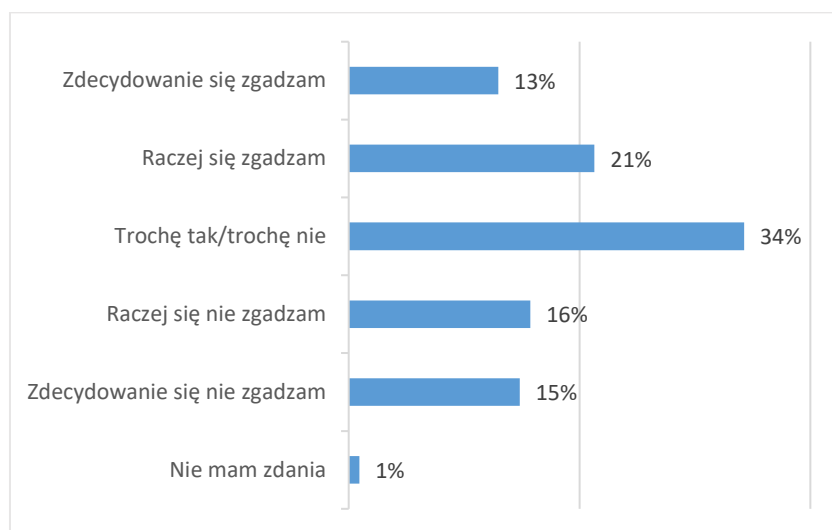
Wykres 2. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?

Źródło: badania własne

Co trzeci ankietowany (34%) zauważył, że w ostatnich latach, od 2016, warunki życia w gminie poprawiły się. Niemal tyle samo osób, 31%, uważa, że warunki nie poprawiły się. 34% uważa, że warunki życia w pewnych względach się poprawiły, a w innych nie. 1% ankietowanych nie ma zdania.

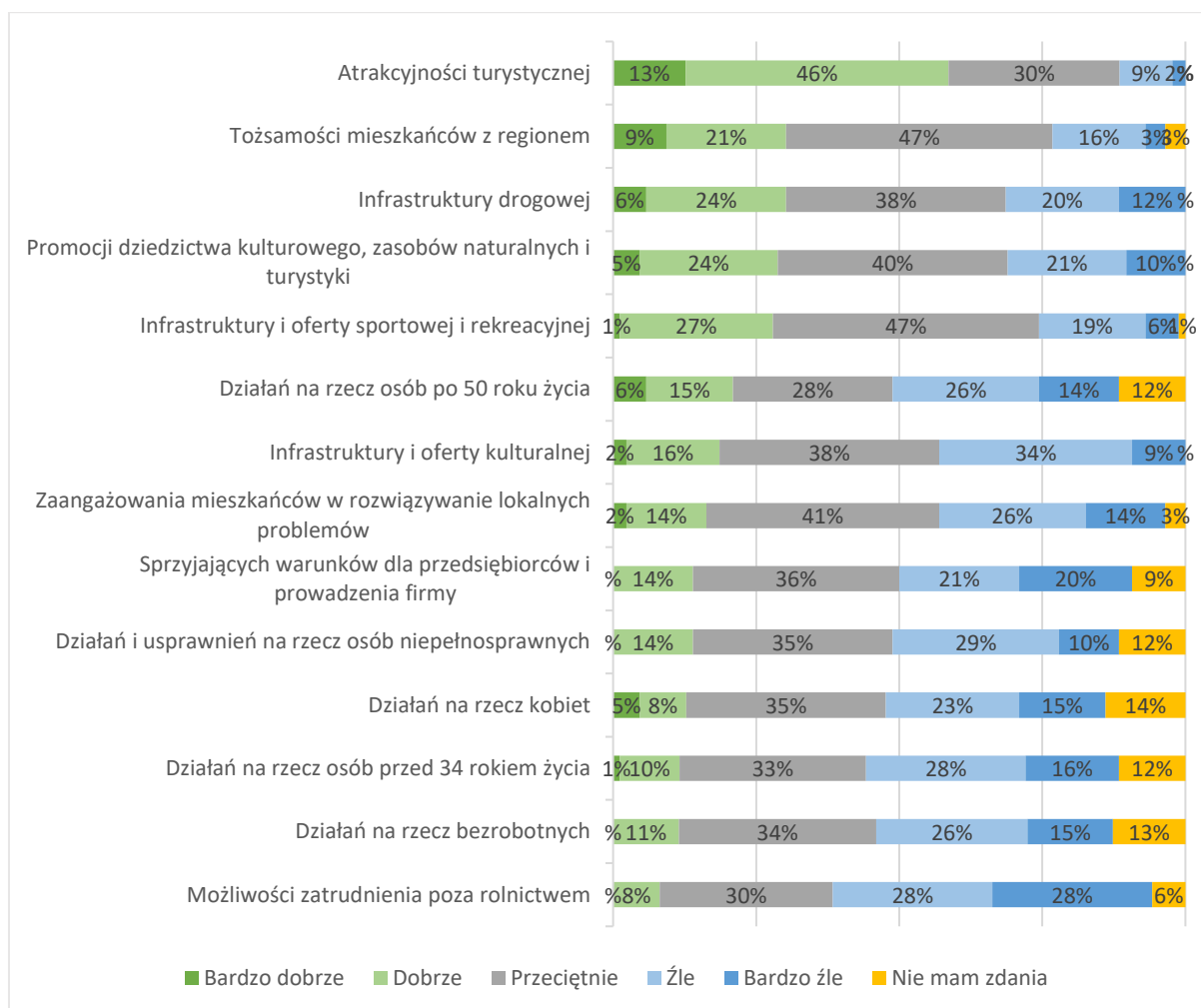
Wykres 3. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2016 roku) warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?

Źródło: badania własne

Mieszkańcy gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania raczej negatywnie oceniają swoje najbliższe otoczenie. Z listy 14 ocenianych wymiarów, tylko 3 miało więcej ocen pozytywnych niż negatywnych. Gmina została najlepiej oceniona pod względem atrakcyjności turystycznej (59% pozytywnych odpowiedzi), utożsamienia się mieszkańców z regionem (30%) oraz infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (28%). Najwięcej ocen negatywnych zebrało stwierdzenie, że w gminie jest możliwość zatrudnienia poza rolnictwem (56% negatywnych odpowiedzi). Dużo negatywnych ocen (44%) zebrały działania na rzecz osób przed 34 rokiem życia. 43% negatywnie oceniło infrastrukturę i ofertę kulturalną.

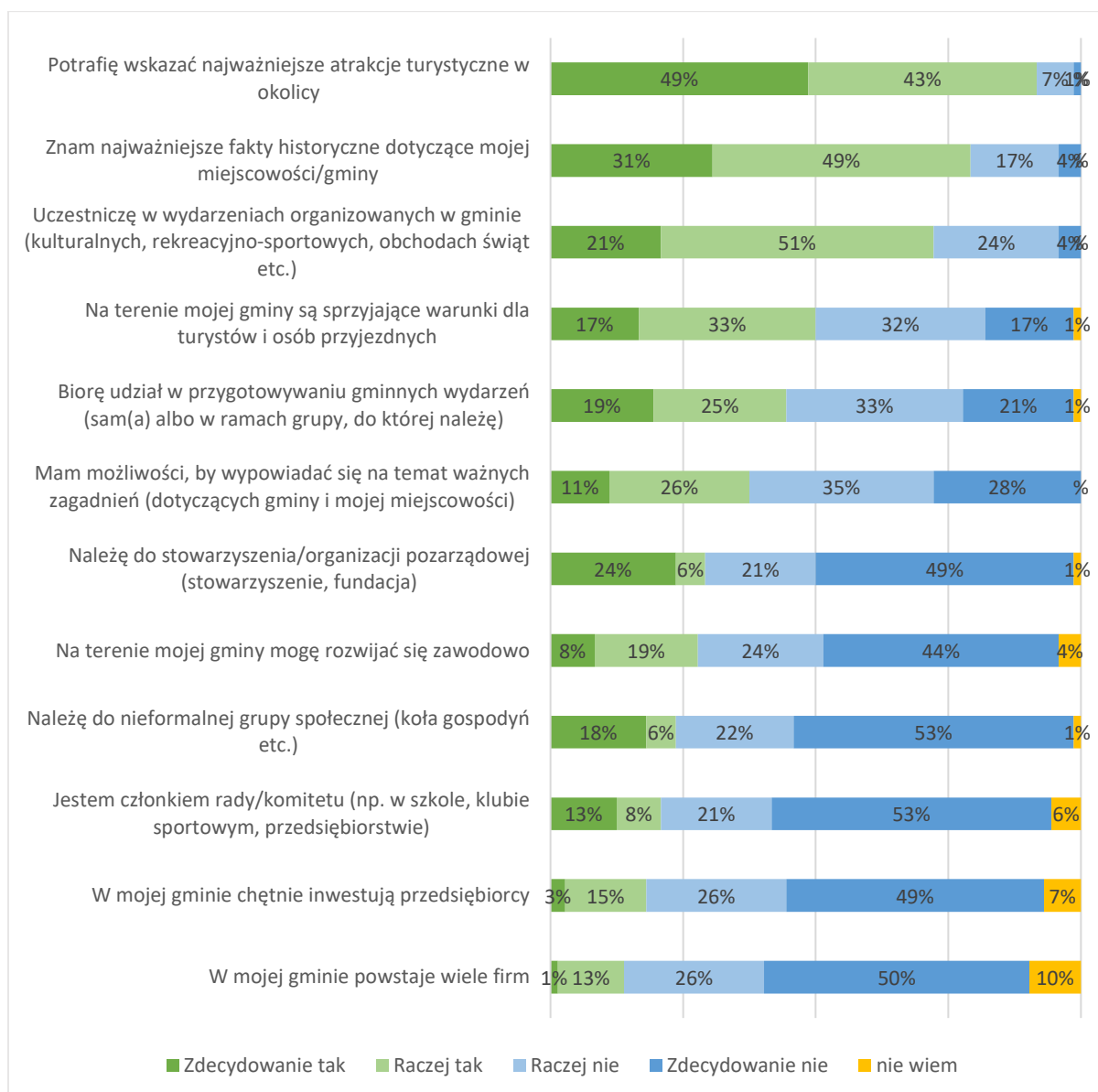
Wykres 4. Jak obecnie ocenia Pan/i swoją gminę pod względem:

Źródło: badania własne

W ankiecie zadaliśmy pytanie wiedzy i zaangażowanie mieszkańców w życie społeczności lokalnej. Mieszkańcy LGD AKTYWNI RAZEM nie mają problemów z wskazaniem miejsc atrakcyjnych turystycznie (92% twierdzących odpowiedzi), znają fakty historyczne na temat swojej miejscowości (80% odpowiedzi) oraz uczestniczą w wydarzeniach organizowanych w gminie (72%) ale tylko 43% bierze udział w przygotowaniu tych imprez. Ludność obszaru funkcjonowania LSR rzadko zgadza się z twierdzeniem, że ten rejon jest atrakcyjny dla inwestorów (nie więcej niż 20% odpowiadających) i tylko 27% odpowiada, że na terenie gminy mogą rozwijać się zawodowo. Poniżej 1/3 ankietowanych należy do jakiejś organizacji pozarządowej, grupy społecznej lub rady, komitetu.

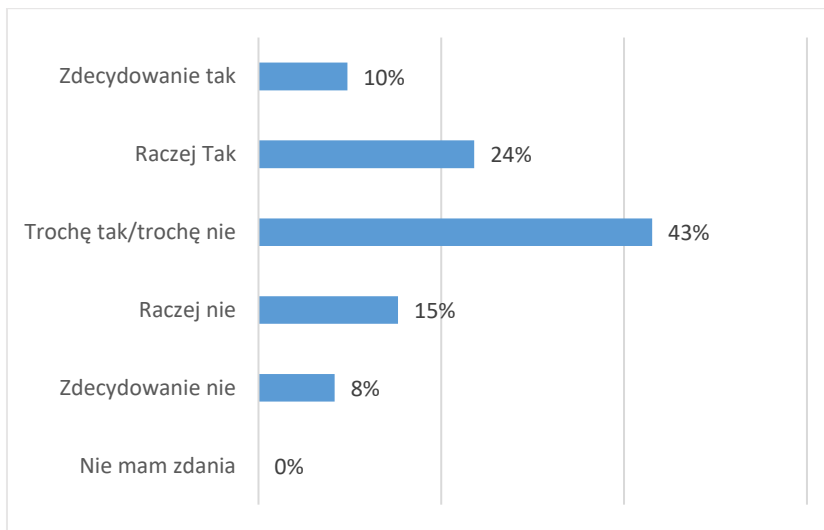
Wykres 5. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń:

Źródło: badania własne

34% ankietowanych jest zadowolonych z życia w gminie. Mniej, bo 23% twierdzi, że jest niezadowolonych. Zdecydowanie najczęstszą odpowiedzią było niezdecydowanie. 43% badanych odpowiedziało, że trochę jest zadowolona, a trochę nie.

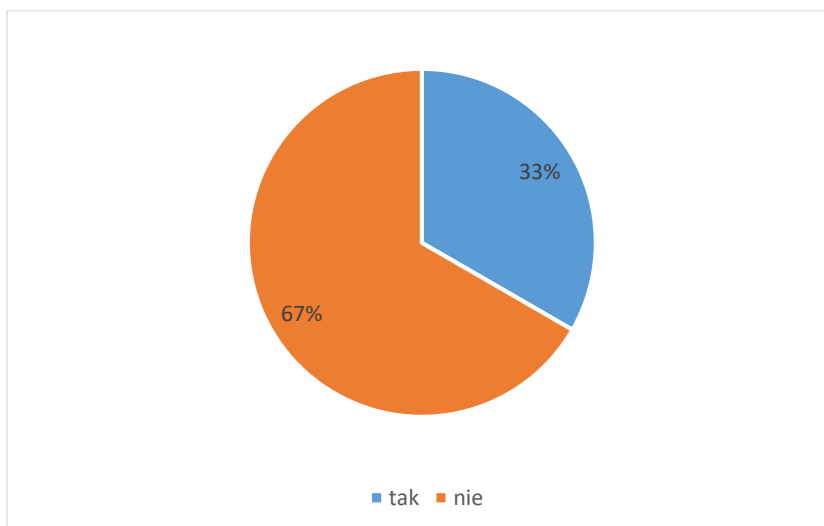
Wykres 6. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?

Źródło: badania własne

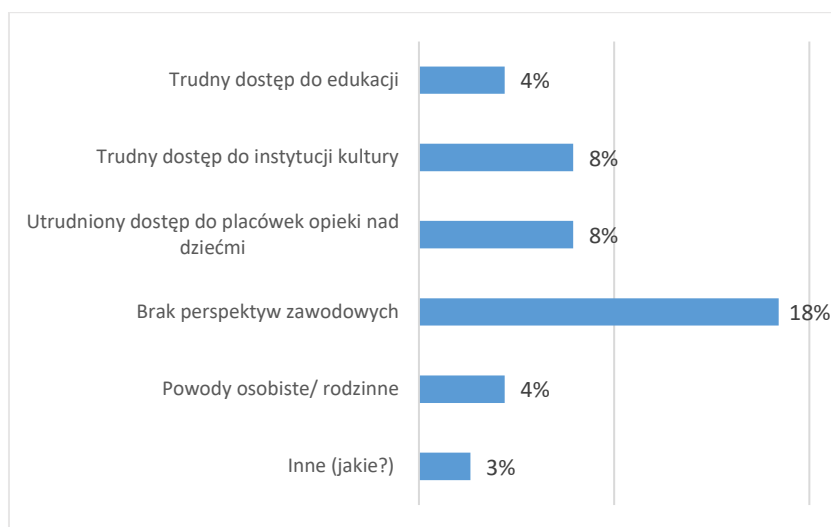
33% badanych rozważa zmianę miejsca zamieszkania. Zdecydowanie najważniejszym powodem jest brak perspektyw zawodowych oraz utrudniony dostęp do placówek opieki nad dziećmi i utrudniony dostęp do instytucji kultury.

Wykres 7. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?

Źródło: badania własne

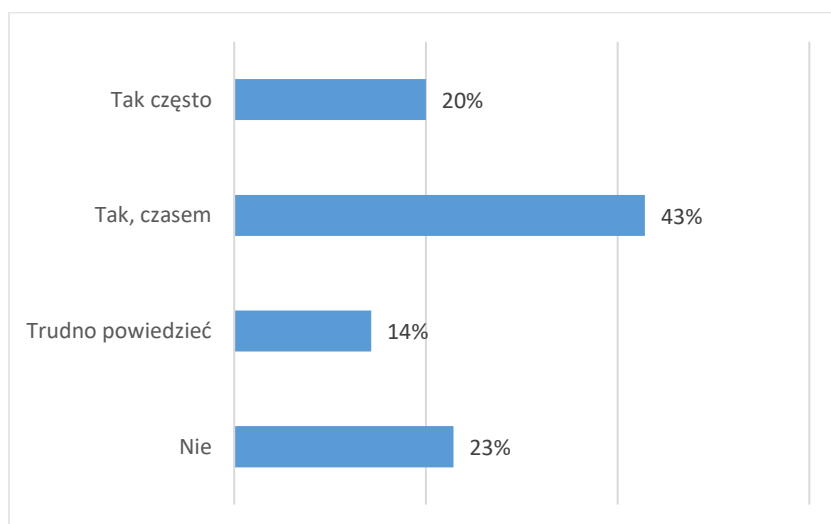
Wykres 8. Jakie są powody zmiany miejsca zamieszkania?

Źródło: badania własne

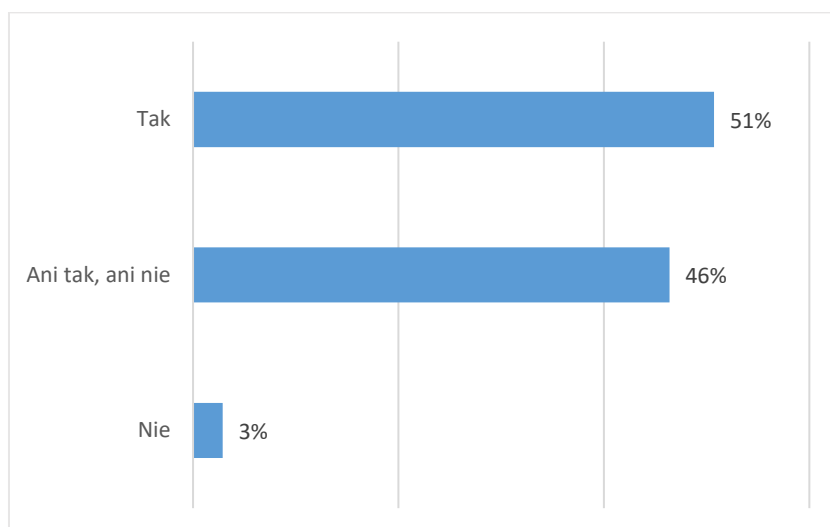
Dwie trzecie badanych, 63%, korzystała z infrastruktury sfinansowanej ze środków unijnych, w tym 20% przyznaje, że często korzysta z tej infrastruktury. 23% badanych odpowiada, że nie korzystało z tych obiektów, a 14% nie wie, czy korzystało. Mieszkańcy przyznają (51% odpowiedzi), że interesują się projektami związanymi z poprawą infrastruktury. 46% nie ma zdania w tej sprawie, a 3% nie jest zainteresowanych.

Wykres 9. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?

Źródło: badania własne

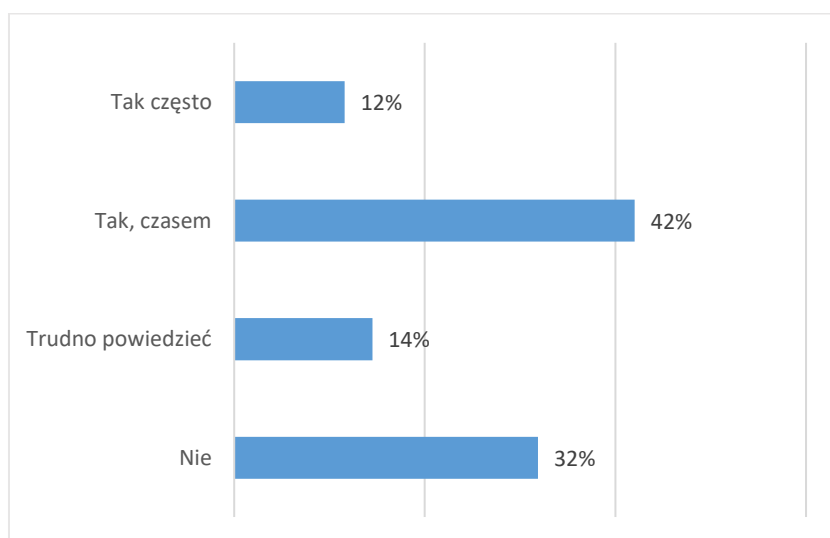
Wykres 10. Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Źródło: badania własne

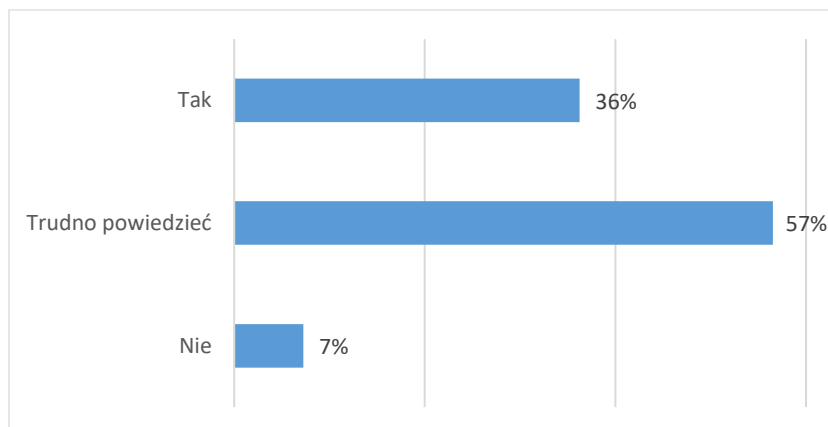
Ponad połowa ankietowanych (54%) potwierdza, że korzystało ze szkoleń, festynów, spotkań finansowanych ze środków unijnych, w tym 12% twierdzi, że często korzystało ze szkoleń, festynów, spotkań. 32% nie korzystało, a 14% nie jest pewna. Co trzeci ankietowany (36%) przyznaje, że takie projekty interesują mieszkańców. Ponad połowa badanych (57%) nie ma zdania, a tylko 7% odpowiadających mówi wprost, że nie interesują się szkoleniami, festynami, spotkaniami finansowanymi ze środków unijnych.

Wykres 11. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?

Źródło: badania własne

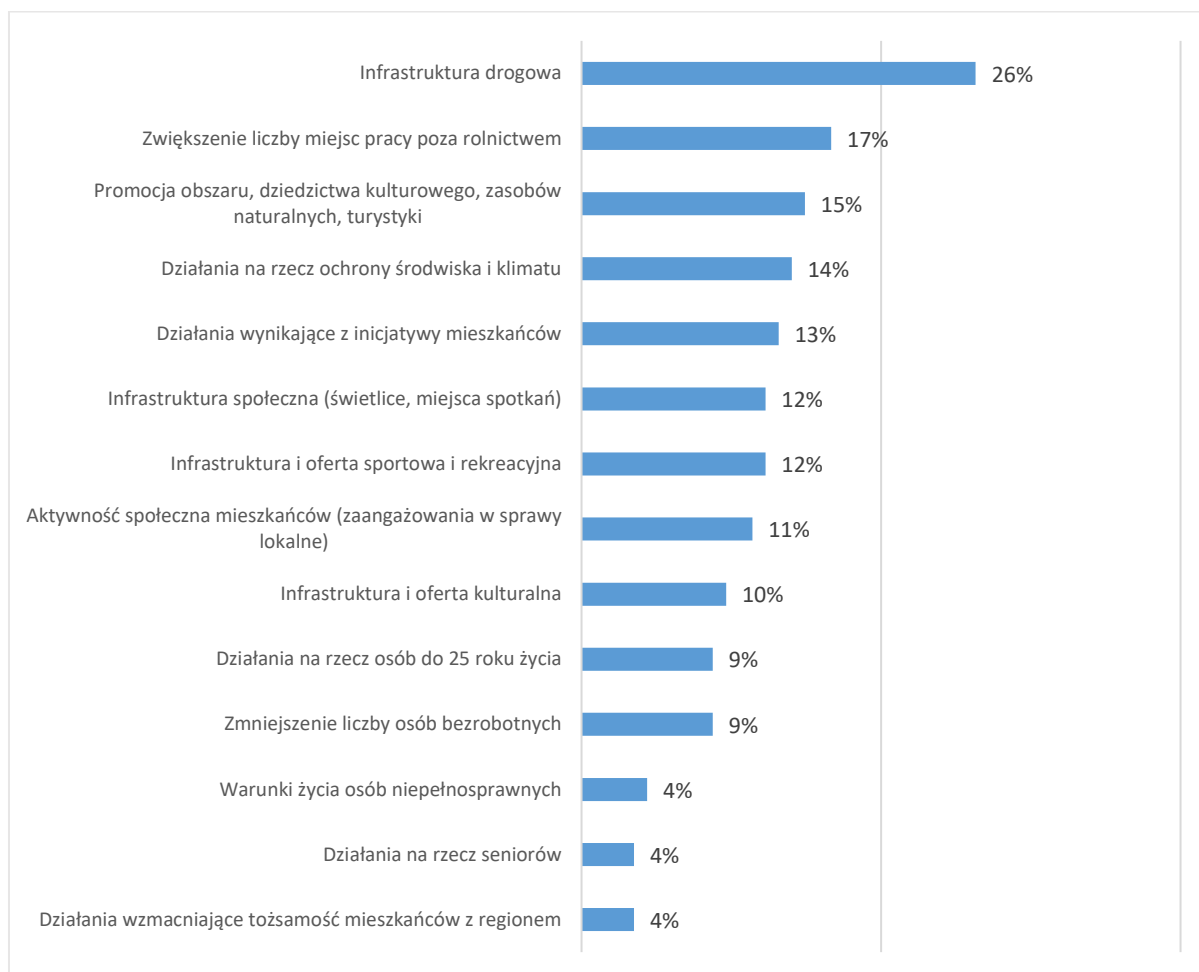
Wykres 12. Czy Pana/i zdaniem projekty te cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Źródło: badania własne

Mieszkańcy zapytani o to na co przeznaczyliby dodatkowe środki finansowe wskazują na kilka obszarów. Największa grupa (26%) chce przede wszystkim poprawić infrastrukturę drogową. Kolejna grupa (17%) wskazuje zwiększenie liczby miejsc pracy poza rolnictwem. Trzecim najczęstszym wyborem (15%) jest promocja obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych. Wsparcie grup defaworyzowanych (seniorzy, niepełnosprawni, bezrobotni, osoby młode) oraz zwiększenie tożsamości mieszkańców z regionem to najrzadziej wskazywane obszary wsparcia.

Wykres 13. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności?

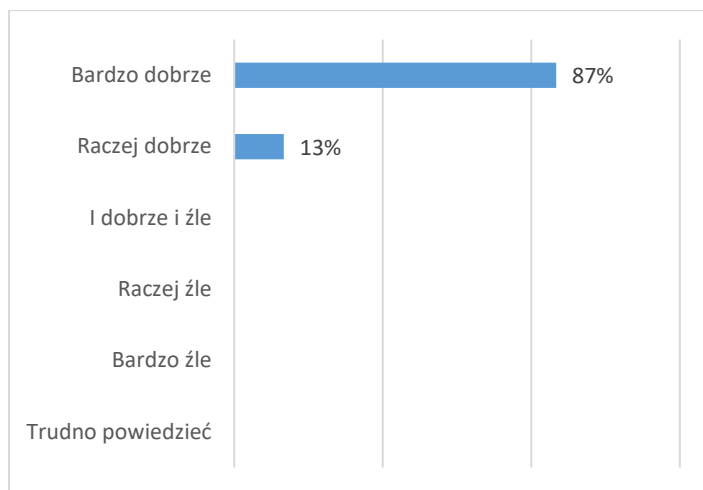
Źródło: badania własne

5.3. Funkcjonowanie LGD

Ocena pracy biura

Wszyscy beneficjenci, którzy wzięli udział w badaniu wysoko oceniło Biuro LGD. 87% odpowiadających wystawiło ocenę bardzo wysoką, a 13% ocenę wysoką. Nikt nie ocenił Biura negatywnie.

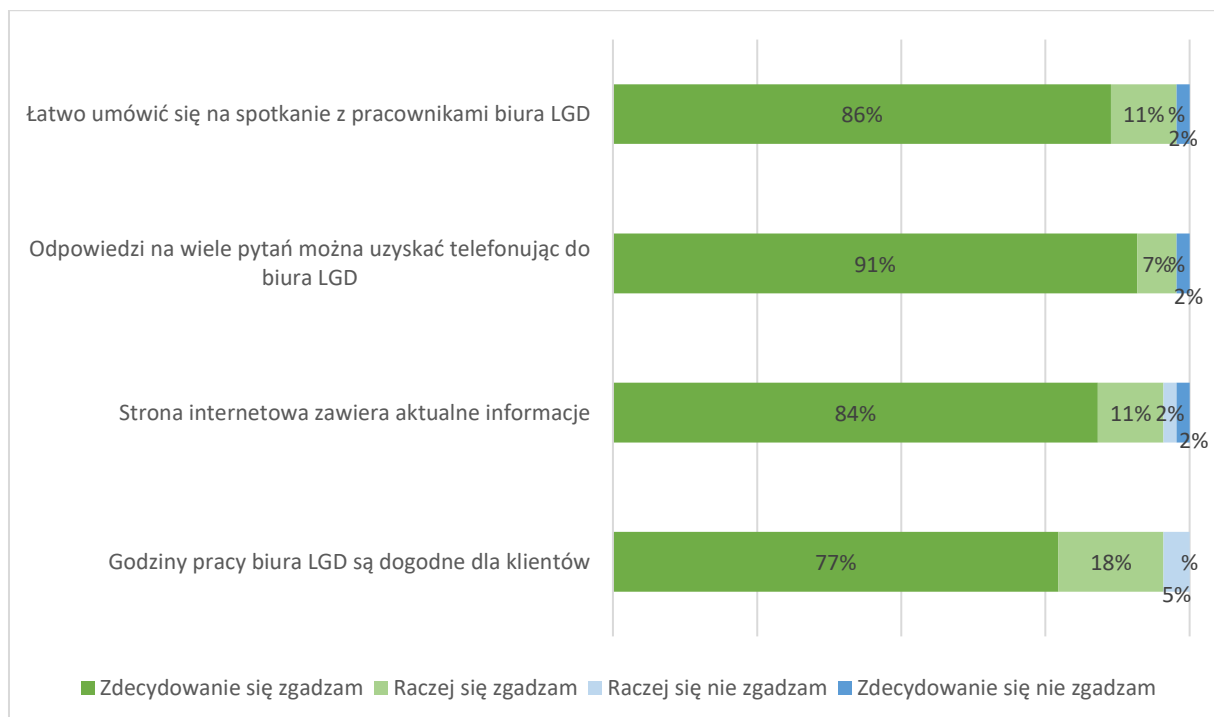
Wykres 14. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania?

Źródło: badania własne

Badani bardzo wysoko ocenili Biura LGD na kilku szczegółowych wymiarach. Dominują oceny bardzo wysokie i wysokie. Nie więcej niż 5% odpowiadających wystawiło oceny negatywne. Najwięcej najwyższych ocen „zdecydowanie się zgadzam” otrzymały stwierdzenia: odpowiedzi na wiele pytań można uzyskać telefonując do biura (91%) oraz łatwo umówić się na spotkanie z pracownikami Biura LGD (86%).

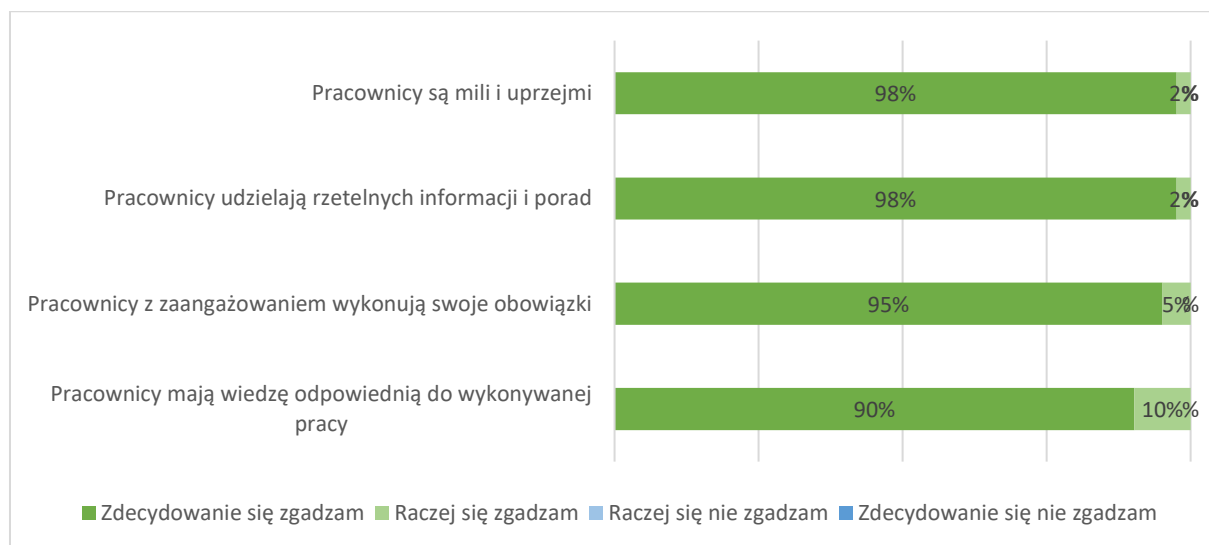
Wykres 15. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD

Źródło: badania własne

Oceny pracowników Biura LGD są jeszcze wyższe niż oceny funkcjonowania Biura. Niemal wszyscy odpowiadający zdecydowanie zgodzili się, że pracownicy są mili i uprzejmi, udzielają rzetelnych porad, pracują z zaangażowaniem i mają odpowiednie kwalifikacje.

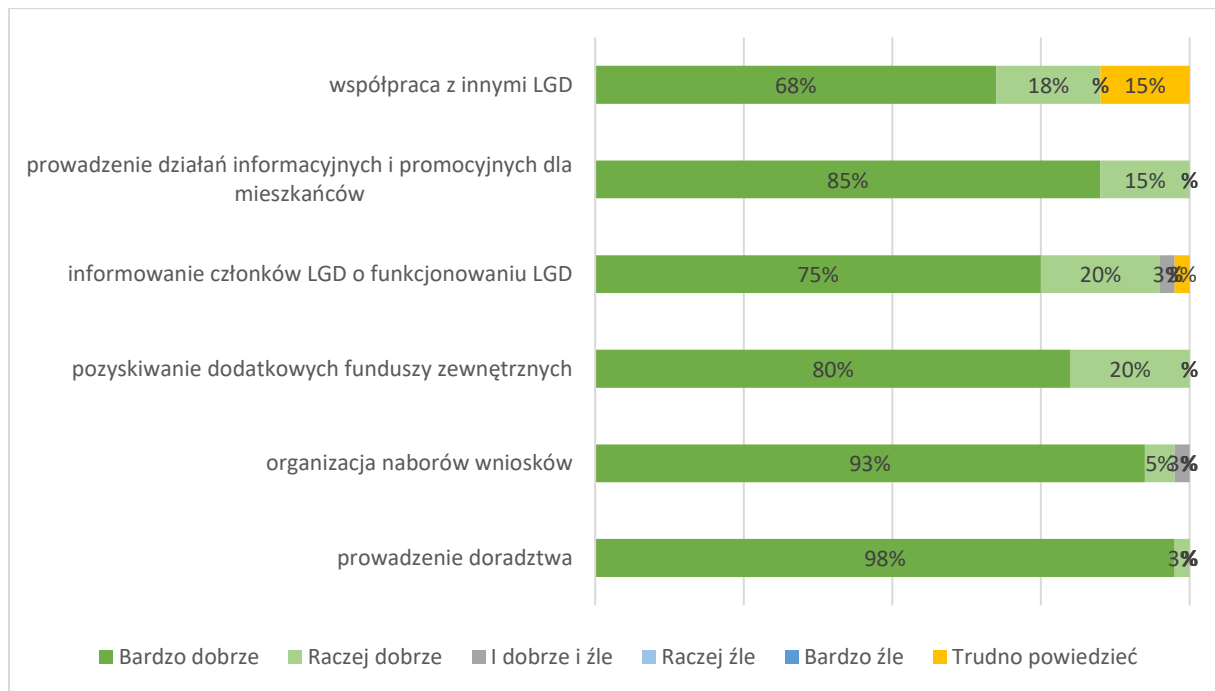
Wykres 16. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD

Źródło: badania własne

Beneficjenci oceniali Biuro LGD przez pryzmat szczegółowych pól aktywności. Większość wymiarów została oceniona bardzo pozytywnie. Prowadzenie doradztwa, nabór wniosków i prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych zostało ocenione bardzo wysoko przez przynajmniej 85% odpowiadających. Najmniej pozytywnych ocen, choć należy podkreślić, że zdecydowana większość ankietowanych oceniła ten wymiar bardzo wysoko, otrzymało stwierdzenie „współpraca z innymi LGD”. W tym przypadku 15% ankietowanych wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć” co może oznaczać, że prowadzenie projektów współpracy nie jest znane społeczności lokalnej.

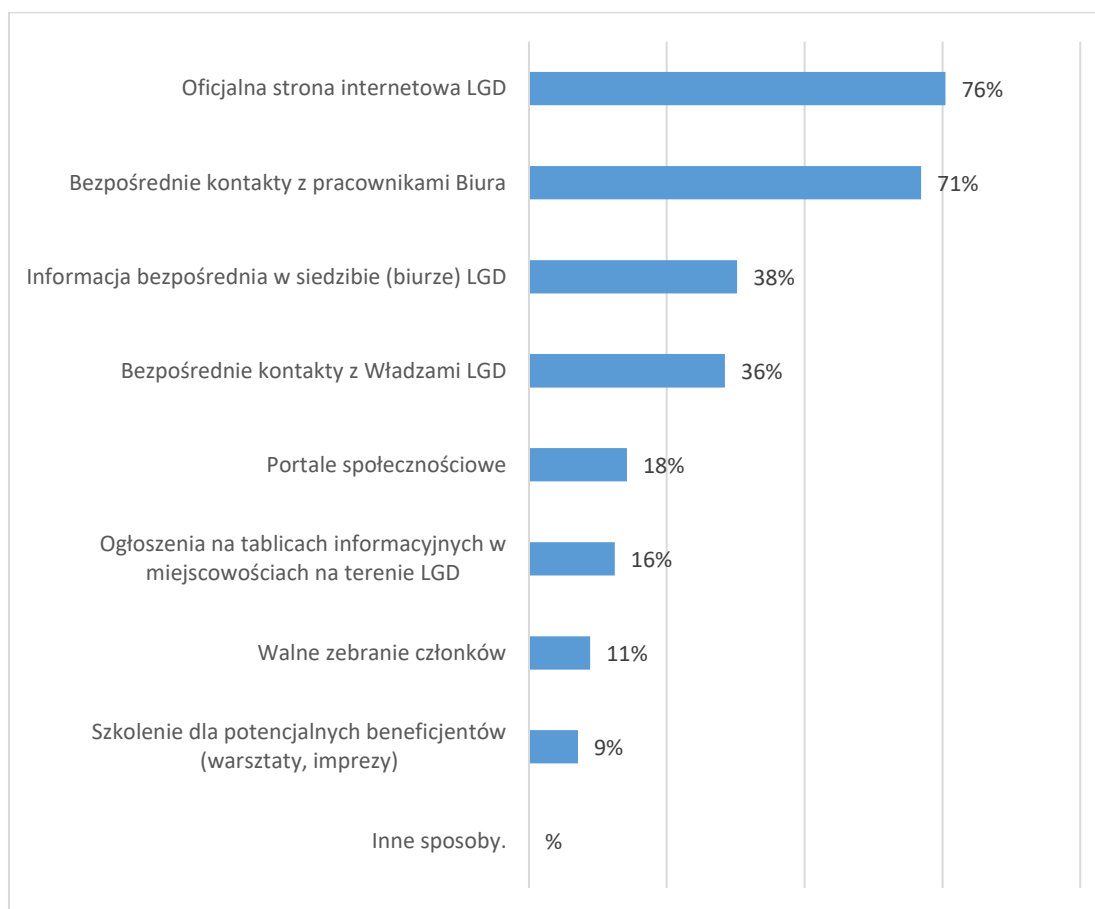
Wykres 17. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach:

Źródło: badania własne

Najczęściej wykorzystywanym źródłem informacji o LGD jest oficjalna strona internetowa Stowarzyszenia (76% wskazań) oraz bezpośrednie kontakty z pracownikami Biura (71%). Informacje na tablicach ogłoszeniowych, warsztaty i szkolenia oraz Walne Zgromadzenie Członków, portale społecznościowe są źródłem informacji dla co szóstego badanego - nie więcej niż 18% wskazań.

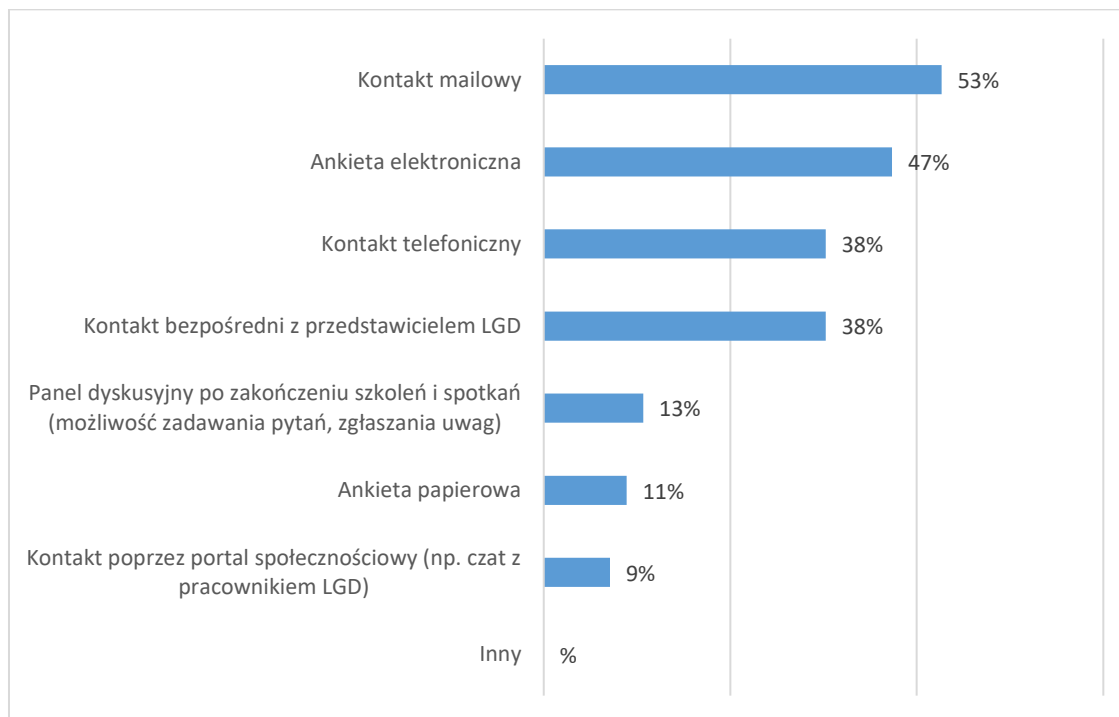
Wykres 18. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania?

Źródło: badania własne

W opinii badanych najlepsze kanały komunikacji zwrotnej od społeczności lokalnej do Lokalnej Grupy Działania to: kontakt mailowy (35% odpowiedzi), ankieta elektroniczna (44%) oraz kontakt telefoniczny i bezpośredni kontakt z przedstawicielem LGD (38%). Badani raczej nie chcieliby wykorzystać do kontaktu portalu społecznościowego, ankiety papierowej lub panelu dyskusyjnego.

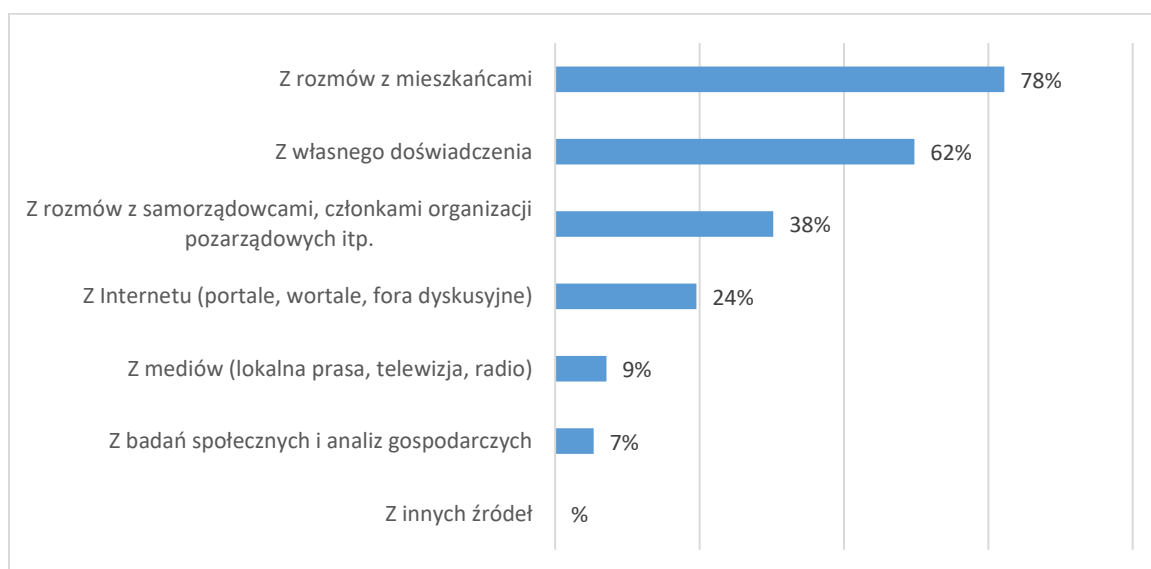
Wykres 19. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni?

Źródło: badania własne

Informację o potrzebach mieszkańców beneficjenci i wnioskodawcy czerpią przede wszystkim z rozmów z ludźmi i własnego doświadczenia (odpowiednio 78% i 62% odpowiedzi). Badania i analizy oraz media lokalne są źródłem informacji dla mniej niż 10% badanych.

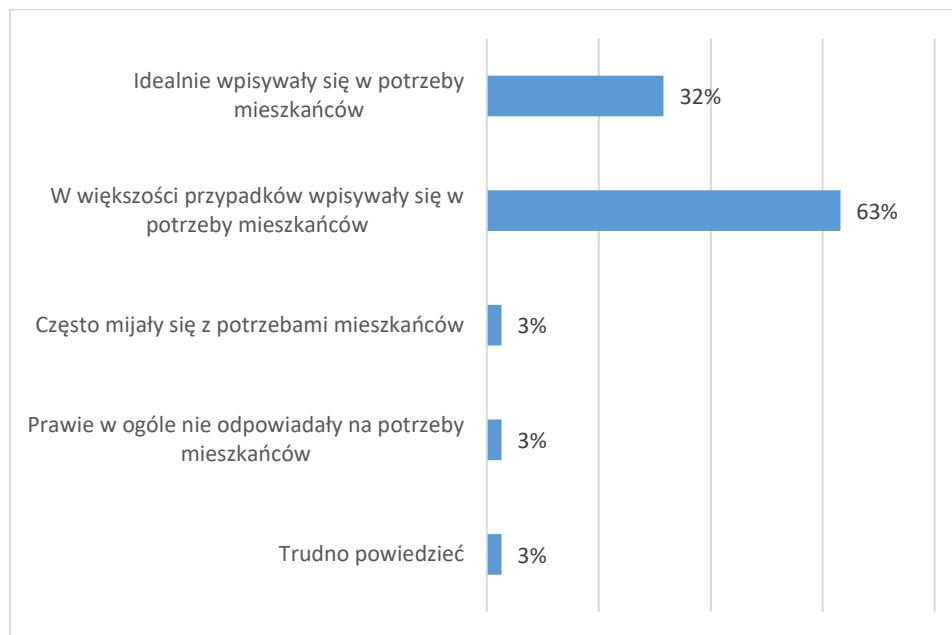
Wykres 20. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców?

Źródło: badania własne

94% ankietowanych zgadza się, że nabory ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców, w tym 32% uważa, że wpisywały się idealnie. 6% twierdzi, że nabory wniosków miały się z potrzebami mieszkańców lub nie odpowiadały na te potrzeby. 3% ankietowanych nie wiedziało jakiej odpowiedzi udzielić.

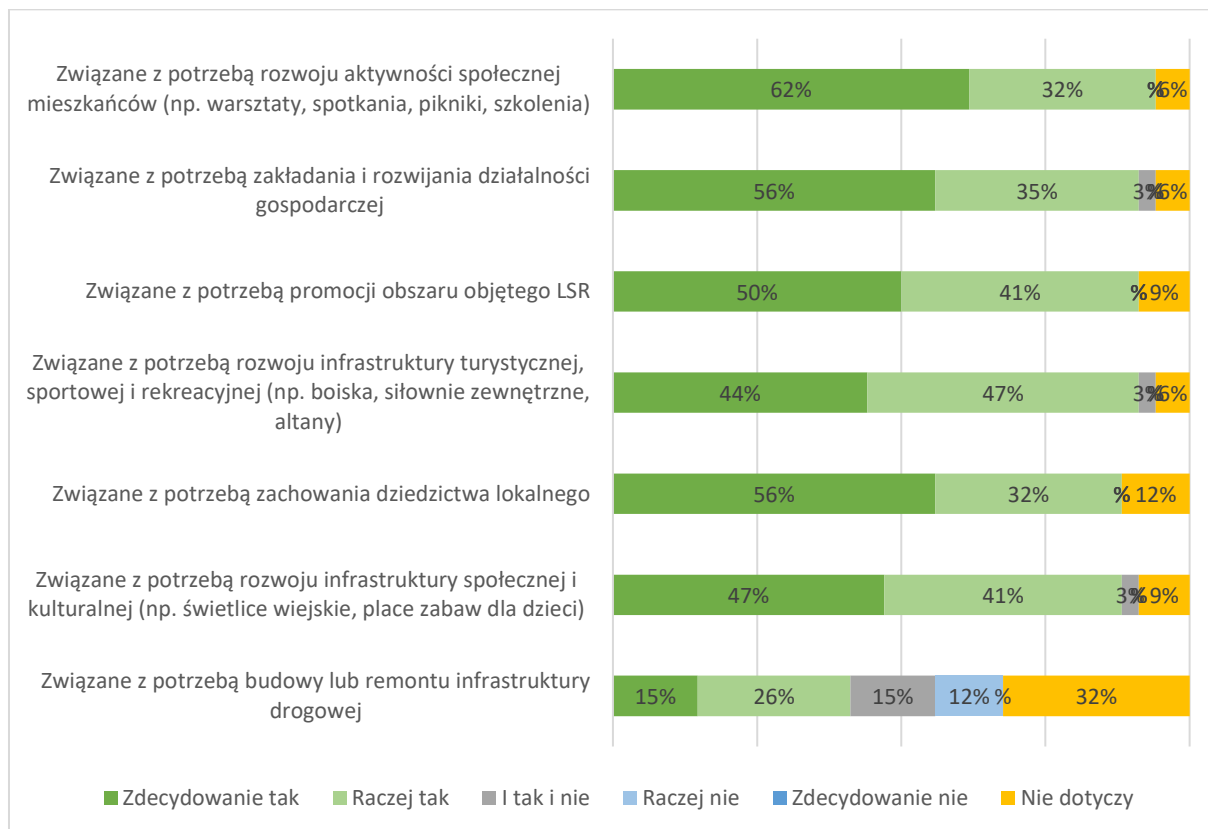
Wykres 21. Czy nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców?

Źródło: badania własne

W opinii ankietowanych beneficjentów nabory wniosków pomagają w rozwiązywaniu lokalnych problemów. Z listy wyzwań przed jakimi staje społeczność jedynie co do infrastruktury drogowej nie było zgody, czy nabory wniosków pomagają w jej rozwoju. Wnioskodawcy najczęściej zgodzili się, że nabory wniosków pomagają w rozwijaniu aktywności społecznej mieszkańców (62% odpowiedzi zdecydowanie twierdzących). 56% odpowiadających zdecydowanie zgodziło się, że nabory wniosków pomagały w zakładaniu i rozwijaniu działalności gospodarczej i tyle samo osób potwierdziło, że wspierały zachowanie dziedzictwa lokalnego. Połowa odpowiadających, 50% zdecydowanie potwierdza, że nabory wniosków pomagały w promocji regionu.

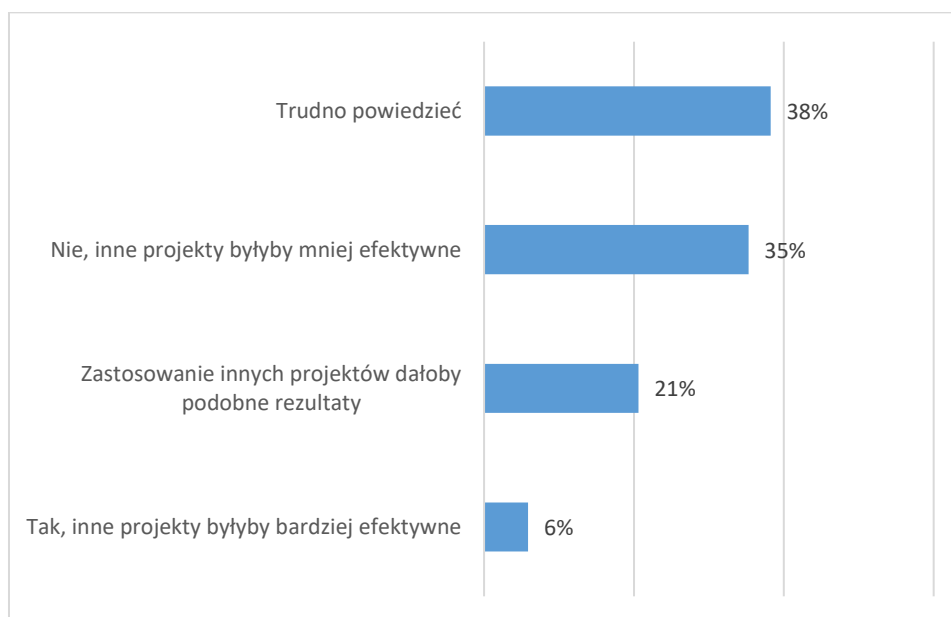
Wykres 22. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z potrzebą?

Źródło: badania własne

Badani mieli kłopot z odpowiedzią na pytanie, czy za pomocą innych projektów można osiągnąć podobne rezultaty. 38% w ogóle nie wie jak odpowiedzieć na to pytanie, odpowiadając „trudno powiedzieć”. 35% uważa, że inne projekty byłyby mniej efektywne. 21% twierdzi, że inne projekty dałyby podobne rezultaty, a 6% że byłyby bardziej efektywne.

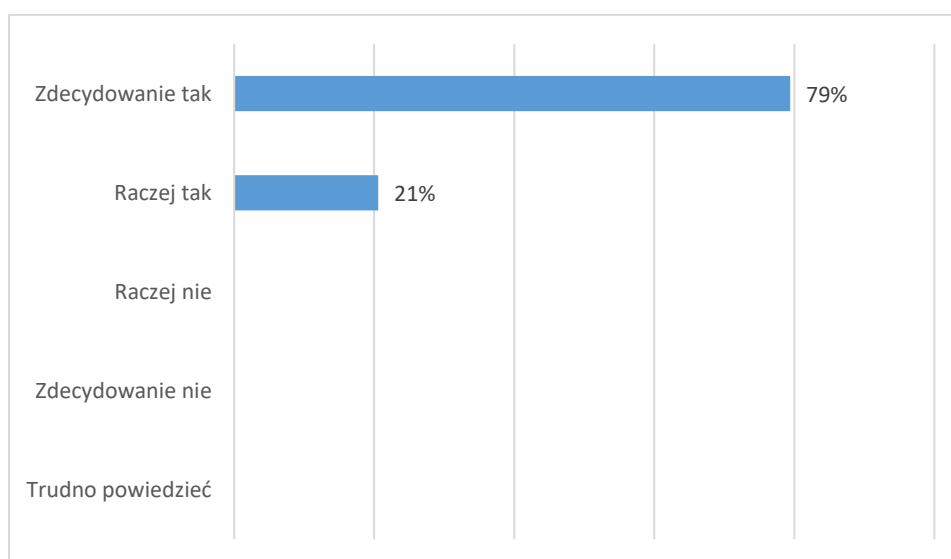
Wykres 23. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?

Źródło: badania własne

Beneficjenci i wnioskodawcy nie mają wątpliwości. Środki wydane na wdrożenie LSR były wydane efektywnie. Z tym twierdzeniem zgadzają się wszyscy badani. 79% odpowiedziało zdecydowanie tak, a 21% raczej tak.

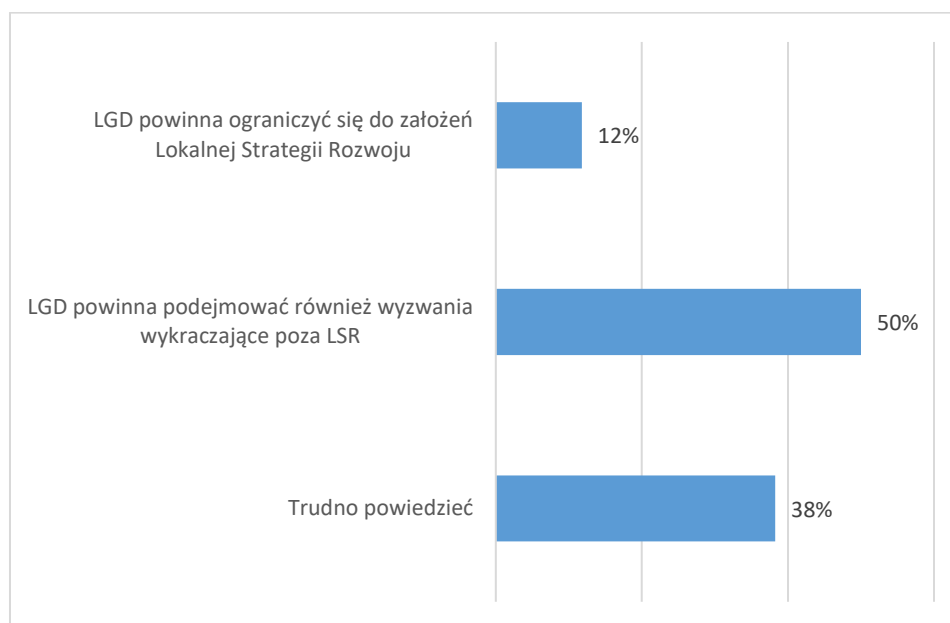
Wykres 24. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?

Źródło: badania własne

Połowa odpowiadających uważa, że Stowarzyszenie Aktywni Razem powinna podejmować również wyzwania poza Lokalną Strategią Rozwoju. 12% twierdzi, że LGD powinna skupić się wyłącznie na wdrażaniu strategii, 38% nie wie jak odpowiedzieć.

Wykres 25. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?

Źródło: badania własne

Doradztwo biura LGD

Na potrzeby realizacji operacji LGD prowadziło doradztwo w zakresie przygotowania wniosków. Doradztwo jest udzielane przez pracowników biura LGD w Gąbinie i w Łącku. Były organizowane również dodatkowe spotkania doradcze przed ogłaszaniem naborów wniosków. LGD w 2020 i 2021 roku ze względu na trwającą epidemię prowadziła głównie doradztwo on-line, w kilku przypadkach na prośby wnioskodawców zorganizowano spotkania bezpośrednio przed ogłaszaniem naborów wniosków. Na potrzeby realizacji operacji LGD prowadzi rejestr doradztwa telefonicznego jak też doradztwa udzielanego drogą elektroniczną.

Plan komunikacji i plan szkoleń

Dla pracowników Biura, Członków Rady LGD oraz Członków Stowarzyszenia w latach 2016 – 2021 zorganizowano 63 szkolenia, konferencje, spotkania, seminaria i warsztaty. Cykl szkoleń rozpoczynały obszary dedykowane prowadzeniu Lokalnej Grupy Działania, organizacji naborów oraz wyborów wniosków. Ważnym elementem początkowej fazy szkoleń były

informacje na temat wdrażania operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. W dalszej kolejności odbywały się szkolenia dotyczące przedsiębiorczości. Dodatkowym elementem były seminaria, wyjazdy i konferencje na temat dobrych praktyk, czy to w prowadzeniu projektów, czy w utrzymaniu efektów operacji, wskaźników rezultatu. Kolejnym obszarem szkoleniowym były treści prawne (np. ochrona danych osobowych) oraz marketingowe (promocja regionów). W 2021 odbywały się szkolenia dot. przyszłości, np. Smart Villages.

Tabela 17. Plan komunikacji

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Spotkania aktywizujące	Artykuły i ogłoszenia w prasie oraz na portalach społecznościowych, prowadzenie strony www	4	3	3	-	-
Prezentacja dobrych praktyk	Stowarzyszenia, Walne Zgromadzenie Członków	Wyjazd studyjny Fotorelacje (x10)	Fotorelacje (x10) Stoiska promocyjne	Fotorelacje (x5)	Fotorelacje (x5) w tym pokazanie projektów 38 grantobiorców na stronie www oraz międzynarodowy projekt współpracy	5 fotorelacji w tym pokazanie projektów 38 grantobiorców na stronie www oraz międzynarodowy projekt współpracy
Spotkania informacyjno-szkoleniowe		3	2	2	-	-
Druk ulotek informacyjno-promocyjnych		9,5 tys. plus spot promocyjny	6,5 tys.	Druk map informacyjnych 8,5 tys.	-	-

Źródło: dane LGD

Funkcjonowanie organów – Zarząd, Rada, Walne Zebranie Członków

Stowarzyszenie LGD AKTYWNI RAZEM w 2021 roku liczyło 65 członków. 11 osobowy Zarząd w latach 2015- 2021 spotkał się 21 razy. Piętnastoosobowa Rada odbyła 16 posiedzeń a Walne Zgromadzenie członków spotkało się 8 razy.

Tabela 18. Spotkania organów LGD

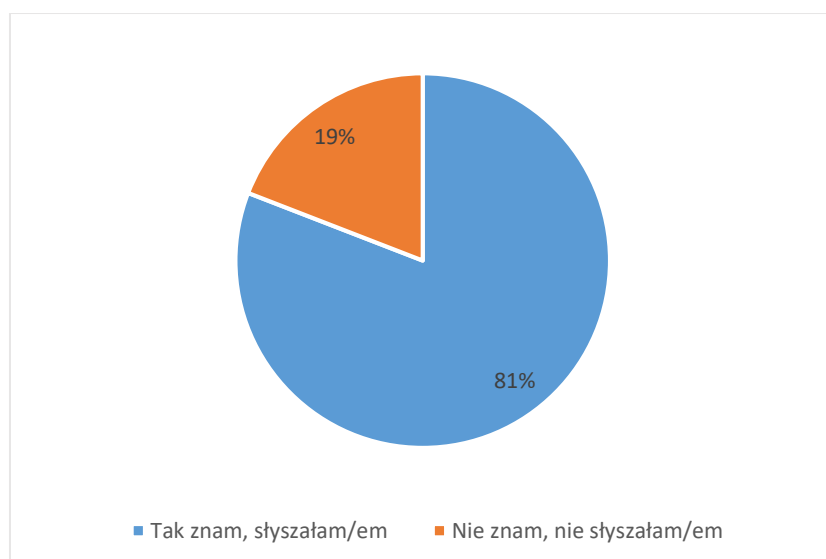
	Posiedzenia Zarządu LGD	Posiedzenia Rady LGD	WZC
2016	3		2
2017	5	5	1
2018	5	4	1
2019	2	2	1
2020	4	3	2
2021	2	2	1
suma	21	16	8

Źródło: dane LGD

Rozpoznawalność LGD

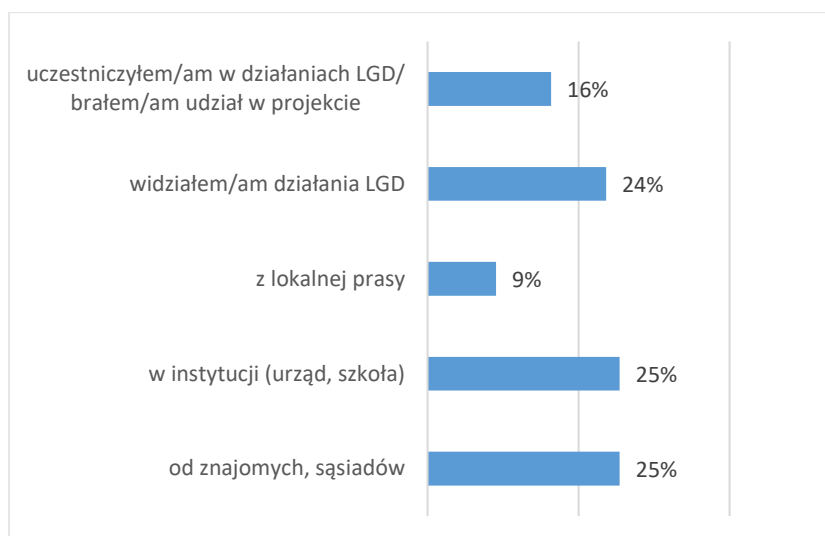
Lokalna Grupa Działania AKTYWNI RAZEM jest bardzo dobrze rozpoznawaną organizacją. 81% mieszkańców regionu zna Stowarzyszenie. 25% badanych dowiedziało się o organizacji od znajomych, 25% z instytucji, a 24% widziało działania LGD.

Wykres 26. Czy zna Pan/i Lokalną Grupę Działania AKTYWNI RAZEM?

Źródło: badania własne

Wykres 27. W jaki sposób dowiedziały się Pan/i o Lokalnej Grupie Działania?

Źródło: badania własne

Inne działania LGD

LGD wzięła udział w wydarzeniach kulturalnych i promocyjnych poprzez organizację stoisk informacyjno-promocyjnych. W latach 2016 – 2019 było to kilkanaście eventów rocznie, w tym znane daleko poza granicami oddziaływania Lokalnej Grupy Działania, Festiwal Folkloru i Kultury Ziemi Kujawskiej i Mazowieckiej „Od Kujawiaka do Oberka” oraz Niedziela Sannicka. Z powodu pandemii w 2020 LGD nie uczestniczyło w żadnym wydarzeniu, a w 2021 w jednym.

5.4. Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju

Z końcem 2021 roku LGD była w trakcie realizacji większości przedsięwzięć. Żadne z przedsięwzięć nie było całkowicie rozliczone na poziomie płatności, a część z nich miało w tej pozycji wartość 0. Z kolei prawie wszystkie przedsięwzięcia wskazywały bardzo zaawansowane postępy na poziomie podpisanych umów. Dodatkowo fundusze związane z wydłużeniem okresu programowania skierowane na przedsiębiorczość oraz infrastrukturę spowodowały odpowiednie zwiększenie wskaźników do osiągnięcia. Z tego też powodu w 2022 roku ogłoszono nabory wniosków na powyżej wskazane przedsięwzięcia. Zainteresowanie wnioskodawców wskazuje na duże szanse na osiągnięcie wskaźników, ale ostateczne rozstrzygnięcie będzie znane dopiero w połowie 2024 roku.

Realizacja rzeczowa

Tabela 19. Realizacja rzeczowa – stan na 31.12.2021 r.

Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Jednostka miary	Stan docelowy	Realizacja (%)	
				Umowy	Płatności

1.1.1 „Aktywni razem”	Ilość działań na rzecz integracji i aktywizacji mieszkańców	szt.	62	82%	13%
1.2.1 „Mądry Polak przed szkodą”	Ilość działań na rzecz dyfuzji innowacji społecznych	szt.	20	100%	0
1.3.1 „Tacy sami”	Ilość działań na rzecz włączenia społecznego grup defaworyzowanych	szt.	37	78%	43%
1.4.1 „Nie święci garnki lepią”	Ilość działań na rzecz rozwoju kompetencji	szt.	36	97%	0
1.5.1 „Dziedzictwo dla rozwoju”	Ilość działań na rzecz zachowania i rozwoju dziedzictwa kulturowego, rozwoju infrastruktury kulturalnej	szt.	48	100%	28%
2.1.1 „Kowale swego szczęścia”	Ilość działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy	szt.	59	75%	27%
2.2.1 „Ekonomia z ludzką twarzą”	Ilość działań promujących ekonomię społeczną	szt.	10	100%	0
2.3.1 „Cudze chwalicie ...”	Ilość działań promujących lokalne wyroby spożywcze, artystyczne i rzemieślnicze	szt.	10	100%	0
2.4.1 „Zdrowa żywność – lepsze życie”	Ilość działań promujących RE i RWS	szt.	10	100%	0
3.1.1 „Jest tylko jedna Ziemia”	Ilość działań edukacyjnych	szt.	16	100%	0
3.2.1 „Nuda? Nie u nas!”	Łączna ilość działań dot. promocji oraz nowych produktów turystycznych	szt.	15	0	0
	Ilość działań wspierających działalność turystyczną wraz z utworzeniem i utrzymaniem miejsc pracy	szt.	18	89%	89%
3.3.1 „Sama grusza nie wystarczy”	Ilość działań dot. infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	szt.	33	67%	49%
		szt.	13	50%	33%

3.4.1 „CO2? Nie, dziękuję”	Ilość działań służących ochronie klimatu				
----------------------------	--	--	--	--	--

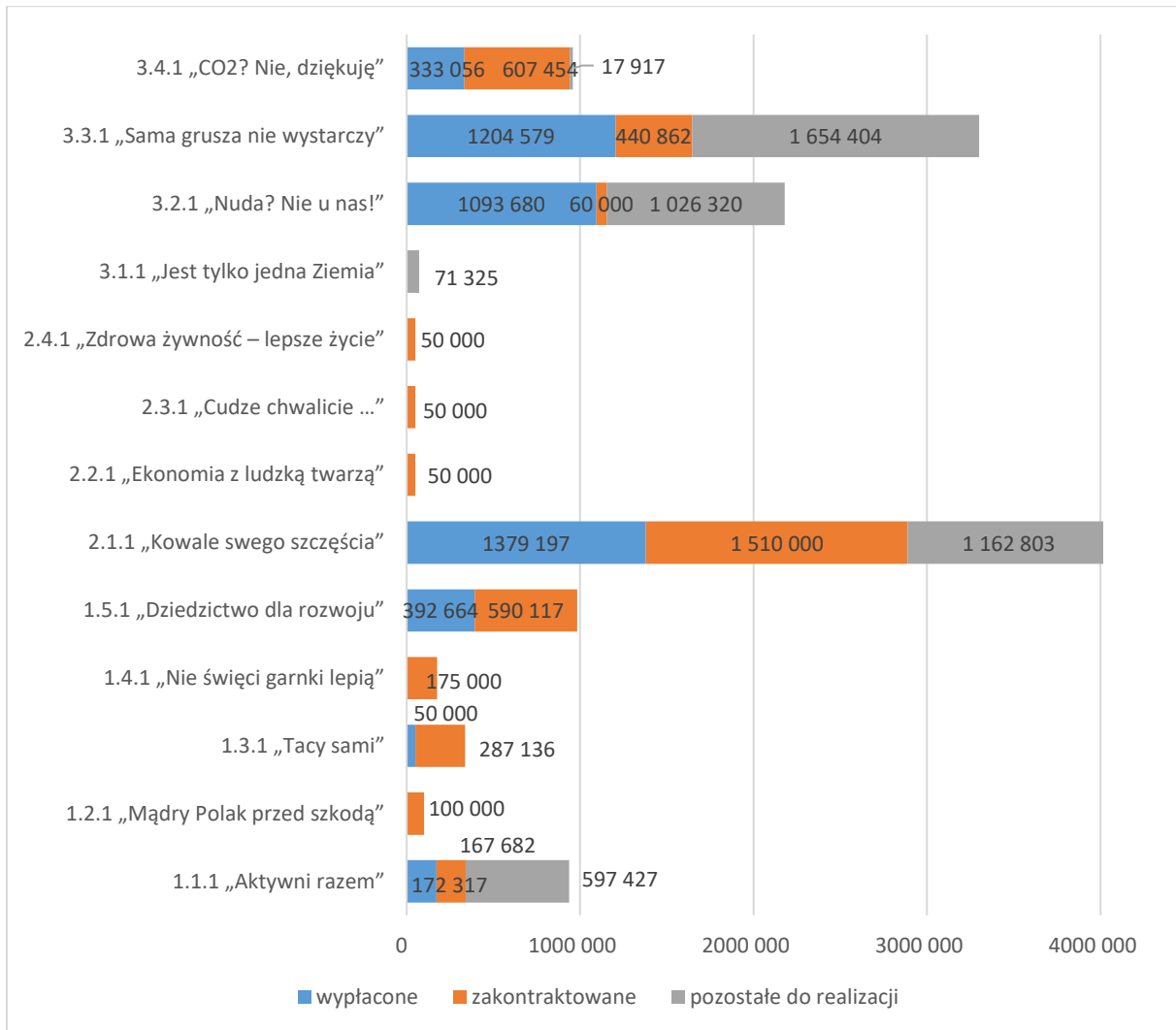
Źródło: dane LGD

Postęp finansowy

Postęp finansowy odpowiada realizacji rzeczowej. Część funduszy określona na poniższym wykresie jako „pozostałe do realizacji” zostały zakontraktowane w naborach z 2022 roku (2.1.1 oraz 3.3.1). Przedsięwzięcia *Aktywni razem* oraz *Nuda? Nie u nas* zostały rozstrzygnięte w naborach grantowych z przełomu 2021 i 2022 roku. Niestety ostateczne osiągnięcie wskaźników i wydatkowanie budżetu odbywa się nie na podstawie umów, ale rozliczonych operacji. Czas jaki upływa pomiędzy wyborem operacji, podpisaniem umowy i rozliczeniem ma często decydujące znaczenie w sukcesie całej operacji. Wydłużenie okresu weryfikacji wniosków w Urzędzie Marszałkowskim zdecydowanie nie sprzyja wnioskodawcom, szczególnie w obliczu inflacji, niepewności gospodarczej oraz trudności w dostępie do materiałów i maszyn. Problem dotyczy nie tylko przedsiębiorców ale również samorządów realizujących projekty infrastrukturalne.

Dodatkowo na poniższym wykresie zauważyć jakie proporcje całego budżetu zostały zaplanowane w stosunku do poszczególnych przedsięwzięć. Dwa „najcenniejsze” to wsparcie dla przedsiębiorców oraz infrastruktura niekomercyjna. Nieznacznie mniej funduszy przeznaczono na projekty grantowe skierowane do organizacji pozarządowych.

Wykres 29. Postęp finansowy – stan na 31.12.2021 r.

Źródło: dane LGD

Opis projektów współpracy

LGD AKTYWNI RAZEM przeprowadziło trzy projekty współpracy w tym dwa międzynarodowe. Pierwszy projekt „Dziedzictwo dla przyszłości” (akronim: ANCHOR). W projekcie oprócz Stowarzyszenia AKTYWNI RAZEM udział wzięli LGD Alto Casertano (Włochy), LGD Outokaira (Finlandia), LGD Perapohjolan Leader (Finlandia), LGD Zalew Zegrzyński oraz LGD Wspólny Trakt. Cel przedsięwzięcia to włączenie społeczne grup defaworyzowanych, w tym: rozwijanie identyfikacji młodzieży z miejscem pochodzenia, włączenie młodzieży w proces rozwoju lokalnego, docenienie i upodmiotowienie seniorów, budowa integracji między pokoleniami. Efektem projektu były szkolenia aktywizacyjne młodzieży, wywiady młodych ludzi z seniorami, spotkania międzynarodowe jako płaszczyzna do dzielenia się lokalnymi doświadczeniami. Z powodu pandemii projekt nie mógł zostać zrealizowany zgodnie z harmonogramem.

Drugi projekt międzynarodowy to *Dziedzictwo kulinarne i przyrodnicze dla turystyki i tożsamości* o akronimie HESTIA. Partnerami w projekcie dla LGD AKTYWNI RAZEM byli: LGD Cserhatalja (Węgry), LGD Outokaira (Finlandia), LGD Zalew Zegrzyński. Celem projektu było zachowanie, promocja dziedzictwa w społecznościach lokalnych, w szczególności dziedzictwa kulinarnego i przyrodniczego. Dodatkowo ważnym elementem projektu była wymiana doświadczeń w zakresie tworzenia i promocji produktów turystyki kulinarnej i (eko)turystyki oraz zwiększenie szans młodzieży na rynku pracy i zapewnienie wykwalifikowanych pracowników podmiotom gastronomicznym na obszarach LGD. Efektem operacji były szkolenia i warsztaty kulinarne w Polsce i za granicą, szkolenia w zakresie przedsiębiorczości. Powstała publikacja: polskie, węgierskie i fińskie przepisy kulinarne/katalog lokalnych produktów i usług oraz witryny promocyjne w formie lokalnych kredensików służące dystrybucji lokalnego przetwórstwa i małego rzemiosła. Opracowano dwa przewodniki turystyczne.

W 2021 roku LGD AKTYWNI RAZEM podpisała umowę na realizację trzeciego projektu współpracy. "*Mazowieckie Mazury - rozwój turystyki i rekreacji na obszarach LGD Zalew Zegrzyński i LGD Aktywni Razem*" (akronim: Mazowieckie Mazury). Partnerzy projektu: LGD Zalew Zegrzyński, LGD AKTYWNI RAZEM. Celem projektu jest wsparcie rozwoju turystyki i rekreacji na obszarach LGD. W planie jest zorganizowanie forum turystycznego, opracowanie przewodnika, utworzenie miejsca informacji i obsługi turystycznej w Gorzewie nad jeziorem Białym, budowa pływających pomostów z małą infrastrukturą turystyczną (5 sztuk), organizacja spływu kajakowego.

6. Odpowiedź na wszystkie wskazane pytania badawcze

Ocena wpływu na główny cel LSR (jeśli inny niż obszary poniżej)

Strategia jest w trakcie wdrażania. Tym samym trudno odpowiedzialnie podsumowywać efekty przeprowadzonych operacji. Na podstawie dostępnych danych widoczna jest duża poprawa wskaźników ekonomicznych (spadek bezrobocia, wzrost przedsiębiorczości). Rośnie zaangażowanie mieszkańców w życie społeczności lokalnej. Coraz większą wagę przykładają się do ochrony środowiska i do rozwijania infrastruktury i oferty turystycznej bazującej na oczywistym potencjale obszaru LGD.

CEL OGÓLNY 1	Rozwój kapitału społecznego obszaru LGD AR			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego I	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych sposób pomiaru
Wzrost odsetka mieszkańców pozytywnie oceniających potencjał i spójność społeczeństwa obszaru	%	X	X + 10	Ankieta LGD na początek i na koniec okresu realizacji LSR

CEL OGÓLNY 2	Rozwój przedsiębiorczości i tworzenie miejsc pracy			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego II	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych sposób pomiaru
Spadek poziomu bezrobocia względem wskaźnika na dzień 31.12.2014	%	X	X-3	Dane PUP i GUS (odsetek zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku roboczym)

CEL OGÓLNY 3	Zachowanie i wykorzystanie walorów środowiska z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań, w tym działania na rzecz ochrony klimatu			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego II	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych sposób pomiaru
Wzrost wskaźnika osób uznających stan środowiska obszaru za dobry	%	X	X+10	Ankieta LGD na początek i na koniec okresu realizacji LSR
Wzrost mieszkańców dostrzegających znaczenie środowiska dla rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru	%	X	X+10	Ankieta LGD na początek i na koniec okresu realizacji LSR

Ocena wpływu na kapitał społeczny

W opinii LGD to projekty grantowe w największym stopniu odpowiadają za budowę kapitału społecznego. W przedsięwzięciach biorą udział różne organizacje społeczne i ta różnorodność

dobrze rezonuje na społeczność. Osoby uczestniczące w prowadzeniu operacji kontaktują się z pozostałymi mieszkańcami i angażują ich w projekt. Takie działania wzmacniają kapitał społeczny. Stowarzyszenia i grupy nieformalne takie jak OSP, czy KGW są blisko mieszkańców i one w najlepszym stopniu tworzą społeczność.

Co ważne, jeśli już któraś z organizacji z sukcesem przeprowadzi projekt stara się brać udział w kolejnych naborach lub składać wnioski o projekty grantowe. LGD stara się pomagać wszystkim nowym organizacjom pierwszy raz prowadzącym projekty finansowane ze środków unijnych. Po sukcesach w prowadzeniu projektów ze wsparciem Lokalnej Grupy Działania organizacje szukają samodzielnie innych funduszy. Składają wnioski bezpośrednio do Urzędu Marszałkowskiego.

Infrastruktura jest bardzo ważnym elementem budującym kapitał społeczny. Jednak w opinii LGD sama infrastruktura nie wystarczy. W regionie wiele jest przykładów istniejącej infrastruktury ale niewykorzystanej. Brakuje przede wszystkim środków na działania animacyjne. Likwidacja GOK-ów czy ograniczenia ich budżetów negatywnie wpływają na korzystanie z infrastruktury finansowanej w ramach projektów LGD.

Przedsiębiorczość

Konieczne jest ponowne zdefiniowanie grup przedsiębiorców, którzy mogą aplikować o środki. Po kilku latach prowadzenia projektów widać, że zdarzają się nadużycia lub obecne rozwiązania nie wspierają najbardziej potrzebujących. Osoby bezrobotne to grupa, która niechętnie sięga po finansowania działalności gospodarczej. Często są to osoby, dla których status bezrobotnego to sposób na uzyskanie ubezpieczenia społecznego. Dodatkowo zdarzały się przedsiębiorstwa, które po dwóch latach finansowania kończyły swoją działalność, a sprzęt zakupiony ze środków był sprzedawany.

Z drugiej strony osoby młode, ambitne, z pomysłami chcą rozpocząć swoją działalność gospodarczą. I tutaj wsparcie LGD jest bardzo potrzebne. Drugą grupą to pracownicy z doświadczeniem, którzy chcieliby otworzyć swoją firmę.

Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Region ma potencjał turystyczny. Jest to najbliżej Warszawy położone pojezierze. Jednak nie ma zbyt dużego zainteresowania składaniem wniosków na przedsięwzięcia turystyczne. Jest kilku beneficjentów (organizacje, osoby prywatne) które chcą rozwijać turystykę i składają tego typu wnioski w naborach. Można przypuszczać, że w przyszłości zainteresowanie wnioskami na ten cel będzie rosło, wynika to też z coraz większego zainteresowania przyjazdami i pobytem w regionie.

Obszar LGD jest znany z różnego rodzaju imprez kulturalnych podtrzymujących dziedzictwo kulturowe. Są to imprezy z dużymi tradycjami, kierowane do tej samej grupy osób (np. Niedziela Sannicka, czyli koncerty chopinowskie lub festiwal Od kujawiaka do Oberka). W regionie aktywnie działają grupy tańca lub tradycyjne zespoły muzyczne. Stowarzyszenia, które organizują te przedsięwzięcia borykają się nie tylko z brakiem środków (tutaj mogą zgłaszać się do LGD o doposażenie) oraz brakiem zainteresowania wśród młodzieży.

Grupy defaworyzowane

Nie wszystkie z zdefiniowanych w strategii grup defaworyzowanych są obecne w składanych wnioskach. Największym nadużyciem okazali się bezrobotni – tutaj pojawiały się próby oszustw (o środki aplikowały osoby nie będące bezrobotnymi). W przypadku kobiet, osób starszych, dzieci i młodzieży widać, że te grupy występowały w składanych wnioskach. W przypadku kobiet wydaje się, że była to grupa najbardziej zainteresowana zdobyciem środków.

Należy zgodzić się z tezą, że definicje grup defaworyzowanych powinny być aktualizowane w czasie. LGD posługuje się grupami zdefiniowanymi przed ośmiu laty, kiedy sytuacja społeczna i polityczna była zupełnie inna.

Innowacyjność

Innowacyjność była kryterium dodatkowo punktowanym w LSR. Innowacyjność została zdefiniowana jako nowa usługa, produkt, proces. Nowa na terenie LGD. Niestety w przypadku oceny wniosków okazało się to kłopotliwe, czy dany projekt rzeczywiście jest innowacyjny. Ostatecznie większość wniosków, które starały się dostać dodatkowe punkty za innowacyjność, te punkty dostawały.

W opinii LGD ważne jest by kryterium innowacyjności pozostało. Bardzo częstą praktyką wśród beneficjentów jest powielanie pomysłów i rozwiązań. Utworzenie np. placu zabaw na terenie gminy uruchomi co najmniej kilka kolejnych wniosków na place zabaw. Wsparcie wnioskodawców dodatkowymi punktami za innowacyjność pomoże beneficjentom być bardziej kreatywnymi i pozwoli na wdrażanie nowych rozwiązań, a nie wyłącznie bazowanie na tym co już kiedyś powstało.

Projekty współpracy

W opinii LGD projekty współpracy to bardzo atrakcyjne dla wszystkich przedsięwzięcia. Są one jednak na tyle duże i skomplikowane, że w regionie oprócz Lokalnych Grup Działania chyba nie ma organizacji, które mogłyby takie projekty przeprowadzić. Szczególnie jeśli chodzi o projekty międzynarodowe.

LGD nie ma kłopotu z finansową realizacją projektów współpracy. Dzięki składkom członkowskim posiada środki na finansowanie. W przypadku większych projektów ubiega się o pożyczki na ten cel. Wyzwaniem przed jakim stoi Lokalna Grupa Działania są ograniczenia w obsłudze projektu współpracy. Optymalnym rozwiązaniem byłaby możliwość zatrudnienia dedykowanej osoby do prowadzenia projektu i osoba byłaby ujęta w kosztach operacji.

Wymiana doświadczeń to oczywiście bardzo wymierna korzyść projektów współpracy. LGD w ramach jednego z projektów odwiedziła Finlandię, w której na wysokim poziomie znajduje się infrastruktura i animacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. W świetlicach są w pełni wyposażone kuchnie, z których mogą korzystać mieszkańcy samodzielnie lub ze wsparciem animatorów. Obok świetlic znajduje się infrastruktura sportowa. Wszystko podlega opiece animatorów. Możliwość zobaczenia takich rozwiązań pozwala dążyć do podobnych na terenie LGD.

Ocena funkcjonowania LGD

LGD bardzo dobrze współpracuje z samorządami. Przykładem są bieżące spotkania partycypacyjne organizowane przy wsparciu urzędów gminy.

LGD przyznaje, że nie angażuje się w działania aktywizujące społeczność. Nie ma na to czasu i zasobów. Prowadzone są działania aktywizacyjne w ramach projektów grantowych. Najlepsze rezultaty w obszarze aktywizacji społeczności można uzyskać organizując duże wydarzenia. Małe spotkania animacyjne nie zainteresują mieszkańców. Z kolei duże eventy to duże i kosztowne przedsięwzięcia, które wymagają wsparcia innych organizacji (np. samorządy). W chwili obecnej bez dedykowanych środków trudno takie wydarzenia przeprowadzić.

Najwięcej pracy przysparzają LGD projekty grantowe. Były organizowane nabory, które musiały być powtarzane z uwagi na niewystarczającą liczbę złożonych wniosków. Początki projektów grantowych to był trudny czas dla Lokalnej Grupy Działania AKTYWNI RAZEM. Urząd Marszałkowski nie zgodził się na zmianę harmonogramów i szybsze przeprowadzenie naborów. Oznaczało to opóźnienie w uruchomieniu projektów. Dzięki działaniom ministerstwa (przedłużającym prowadzenie i rozliczanie grantów) udało się wszystko doprowadzić do końca.

Ocena procesu wdrażania

Procedury to dokumenty, które są potrzebne Lokalnej Grupie Działania. Beneficjenci nie są zainteresowani poznaniem procedur. Rozwiązaniem jest skrócony opis lub dokładne wyjaśnienia.

Beneficjenci bardzo narzekają na biznesplany, które z ich punktu widzenia są bardzo trudne i skomplikowane, a co z tym związane, czasochłonne.

LGD rekomenduje aktualizację kryteriów oceny wniosków. Zdarzają się bardzo ciekawe merytorycznie wnioski, które z powodów formalnych lub innych nie uzyskują wysokich ocen. Takie sytuacje zdarzają się, jeśli wnioski składają osoby samodzielnie w porównaniu do wniosków opracowywanych przez firmy konsultingowe. Być może rozwiązaniem mogłoby być dwuetapowa ocena wniosków. Pierwszy etap to wybór wniosków pod względem ich strony merytorycznej, a drugi kryteria formalne.

Wartość dodana podejścia LEADER

Współpraca między gminami istniała jeszcze przed powołaniem Lokalnej Grupy Działania. Gminy miały doświadczenie współpracy. Ówczesnie występowało o inne fundusze (fundusz wojewódzki, Urząd Marszałkowski). Prowadzone były np. projekty dotyczące przydomowych oczyszczalni ścieków. Obecnie ta współpraca jest mniej intensywna (pojawiały się podziały polityczne)

Najważniejszym wyzwaniem przed jakim stoi LGD to efektywna komunikacja między organizacjami. Na dziś to bardzo duży problem. Wynika on między innymi z różnych grup odbiorców, które na co dzień korzystają z innych kanałów komunikacji. Bardzo potrzebne jest opracowanie dedykowanej platformy do wymiany doświadczeń i informacji. Platforma powinna obejmować wszystkie grupy interesariuszy w społeczności lokalnej.

Przedsiębiorcy, którzy są beneficjentami projektów wspierają LGD. Jednak nie jest to współpraca stała i co wydaje się nieoczywiste, nie udało się ustalić obszarów takiej współpracy.

Prowadzone operacje są komplementarne. W opinii LGD widać efekty synergii. Przykładem jest infrastruktura turystyczna nad jeziorem. Powstanie obiektu powoduje, że w kolejnym kroku pojawiają się inicjatywy związane z gastronomią. Są również przykłady pokazujące, że komplementarność mogłaby być jeszcze bardziej widoczna, ale jest blokowana aktualnymi przepisami. Chodzi o gospodarstwa agroturystyczne, które chciałby wystąpić o dofinansowanie ale nie chcą przechodzić na rozliczenia ZUS – w kolejnej perspektywie finansowania to ograniczenie będzie usunięte.

7. Podsumowanie, wnioski i rekomendacje

Realizacja rzeczowa i finansowa postępuje w prawidłowy sposób i można przewidywać, że wszystkie wskaźniki zostaną osiągnięte. Pewna doza niepewności dotyczy wydłużających się terminów (niezależnych od LGD) powiązanych z inflacją oraz niepewną sytuacją gospodarczą. Optymizm ma z kolei podstawę w dużym doświadczeniu pracowników oraz zaangażowaniu we wspieranie wnioskodawców, nie tylko tych „grantowych”.

Partnerstwo funkcjonuje w prawidłowy sposób. Duża liczba samorządów wchodzących w skład LGD nie powoduje trudności. Gminy mają duże zaufanie do Stowarzyszenia, a LGD może liczyć na wsparcie w realizacji LSR. Sektor społeczny reprezentowany przez organizacje pozarządowe jest bardzo aktywny, głównie dzięki szeroko zakrojonym projektom grantowym. Pobudzenie aktywności NGO dało bardzo pozytywne rezultaty i LGD teraz może korzystać z efektów swoich działań. Trzeci partner, czyli sektor gospodarczy angażuje się w działania LGD w ograniczonym zakresie. Wydaje się, że wspieranie przedsiębiorczości w tak dużym wymiarze mogłoby być wykorzystane jako zasób rozwojowy całego Stowarzyszenia.

Rada LGD jest organem odpowiedzialnym za wybór wniosków do dofinansowania. Jest to rola zdecydowanie nakierowana na jakość wniosków, wybór odpowiednich operacji zwiększa szanse na ich zrealizowanie i w konsekwencji osiągnięcie wskaźników LSR. Najważniejszym narzędziem, którym posługuje się Rada jest katalog lokalnych kryteriów wyboru. To od jakości tych zapisów zależy czy członkowie Rady dokonują odpowiedniego wyboru. LGD kładzie duży nacisk na jakość kryteriów systematycznie korygując i dopasowując ich zapisy. Rekomendacją jest dalsza praca nad precyzowaniem kryteriów oraz dopasowywanie ich do zmieniających się warunków społecznych i gospodarczych.

Mimo, że nie jest organem Stowarzyszenia, biuro pełni kluczową rolę w realizacji LSR. Pracownicy biura organizują nabory, prowadzą szkolenia, udzielają doradztwa, wspierają Radę w ocenie wniosków, przygotowują dokumentację. Dodatkowo zajmują się realizacją planu komunikacji, planu szkoleń, projektami współpracy, promocją i aktywizacją mieszkańców. Przy tym wszystkie wymiary funkcjonowania pracowników zostały bardzo wysoko ocenione przez wnioskodawców. Doceniono wiedzę merytoryczną, ale i zaangażowanie i podejście do wnioskodawców. Szczególnie duże słowa uznania pozyskano od grantobiorców. Ważnym dla jakości pracy biura jest łączenie przez jedną osobę funkcji Prezesa Zarządu oraz dyrektora biura. Sprzyja to szybkiemu podejmowaniu decyzji i usprawnia komunikację. Wszystko to wskazuje na potrzebę doceniania przez Władze LGD pracowników we wszystkich wymiarach dotyczących warunków pracy.

Mimo, że wspieranie przedsiębiorczość stanowi najwyższą pozycję w budżecie to Stowarzyszenie najwięcej wysiłku ogniskuje na działania grantowe skierowane do organizacji pozarządowych. Mało przyjazna konstrukcja projektów granowych w zakresie finansowania, nieadekwatnej odpowiedzialności czy narzuconej dokumentacji nie zniechęciła LGD do

stosowania tej formy do aktywizowania społeczności lokalnej. Dzięki wyjątkowej pracy pracowników biura udało się namówić wiele organizacji do udziału w projektach grantowych co skutkowało wykorzystaniem za pomocą tego narzędzia dużej części budżetu. Rekomendacją jest kontynuacja procesu budowania kapitału społecznego za pomocą projektów grantowych.

Największym utrudnieniem w funkcjonowaniu LGD jest nadmierna biurokracja. Problem zaczyna się już na etapie wnioskowania, gdzie mieszkańcy narzekają na skomplikowane i trudne wnioski (szczególnie w zakresie biznesplanu we wnioskach dotyczących przedsiębiorczości). Dotyczy to również projektów grantowych, gdzie organizacje działające dla dobra wspólnego przechodzą procedury tak represyjne jak przedsiębiorcy. Problemy z mało przyjaznymi procedurami skutkują też trudnościami dla LGD. Bez szkoleń i rzetelnie prowadzonego doradztwa wielu wnioskodawców nie podołałoby całemu procesowi. Uproszczenie procedur, wniosków oraz zmniejszenie liczby załączników to rekomendacja, która powinna trafić do instytucji nadrzędnych względem LGD.

Ewaluacja końcowa wymagała od wszystkich członków Stowarzyszenia wyjątkowej pracy. Krótki czas realizacji badań sprzyjał kumulowaniu działań. Niemniej wsparcie i zaangażowanie władz LGD, pracowników i członków LGD zapewniło sukces realizacji wszystkich założonych działań. Na koniec należy jeszcze raz podziękować wszystkim, którzy wnieśli wkład w powstanie tego opracowania, czy to poprzez przygotowanie dokumentów, zestawień, uczestnictwo w wywiadach grupowych i indywidualnych, czy też poprzez wypełnianie anonimowych ankiet.

8. Spis tabel i wykresów

Wykresy

Wykres 1. Procent ankiet z poszczególnych gmin.....	12
Wykres 2. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?	24
Wykres 3. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2016 roku) warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”? ...	25
Wykres 4. Jak obecnie ocenia Pan/i swoją gminę pod względem:	26
Wykres 5. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń:	27
Wykres 6. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?	28
Wykres 7. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?	28
Wykres 8. Jakie są powody zmiany miejsca zamieszkania?	29
Wykres 9. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?	29
Wykres 10. Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?.....	30
Wykres 11. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?	30
Wykres 12. Czy Pana/i zdaniem projekty te cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?	31
Wykres 13. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności?	32
Wykres 14. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania?33	
Wykres 15. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD	33
Wykres 16. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD.....	34
Wykres 17. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach: .	35
Wykres 18. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania?.....	36
Wykres 19. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni?	37

Wykres 20. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców?	37
Wykres 21. Czy nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców?	38
Wykres 22. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z potrzebą?	39
Wykres 23. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?	40
Wykres 24. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?	40
Wykres 25. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?	41
Wykres 26. Czy zna Pan/i Lokalną Grupę Działania AKTYWNI RAZEM?.....	43
Wykres 27. W jaki sposób dowiedział się Pan/i o Lokalnej Grupie Działania?	44
Wykres 29. Postęp finansowy – stan na 31.12.2021 r.	47

Tabele

Tabela 1. Ludność ogółem	14
Tabela 2. Saldo migracji w ruchu wewnętrznym i zagranicznym	15
Tabela 3. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem	15
Tabela 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem).....	16
Tabela 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.....	17
Tabela 6. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej (w %)	17
Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej.....	18
Tabela 8. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	18
Tabela 9. Podmioty nowo rejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	19
Tabela 10. Bezrobotni zarejestrowani ogółem.....	20
Tabela 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (w %).....	20
Tabela 12. Pracujący w gminach	21

Tabela 13. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	22
Tabela 14. Wydatki budżetów gmin na jednego mieszkańca (w złotych).....	22
Tabela 15. Miejsca noclegowe w lipcu	23
Tabela 16. Pomniki przyrody	23
Tabela 17. Plan komunikacji	42
Tabela 18. Spotkania organów LGD.....	43
Tabela 19. Realizacja rzeczowa – stan na 31.12.2021 r.	44

9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania

Narzędzia badawcze

9.1. Scenariusz wywiadu pogłębionego z wnioskodawcami/beneficjentami:

1. Jak wnioskodawca dowiedział się o konkursie, skąd pochodzi wiedza o LGD i jak jest ona znacząca;
2. Pomysł na projekt - skąd pochodził, czy ktoś pomógł w konceptualizacji, czy wynajmowano firmę lub osobę do pomocy w opracowaniu wniosku;
3. Zakres pomocy ze strony LGD, doświadczenia związane z doradztwem;
4. Znajomość wniosku i procedury, trudności z wypełnianiem wniosku;
5. Ocena wniosku w LGD, doświadczenia i opinie o kryteriach oraz ocenie przez Radę LGD;
6. Proces administracyjny po dokonaniu wyboru operacji do dofinansowania;
7. Ogólna ocena kontaktów z LGD w czasie opracowania wniosku, oceny i wyboru oraz realizacji
8. Podejście kontrfaktyczne: czy jeszcze raz spróbowałby wnioskować do LGD;
9. Podejście kontrfaktyczne: czy zrealizował pomysł mimo braku dofinansowania (dla osób, które nie uzyskały dofinansowania)
10. Podsumowanie i ogólne opinie o trudnościach i dobrych stronach procesu.

9.2. Scenariusz wywiadu pogłębionego z przedstawicielami gmin:

1. Czy w Pana/Pani gminie ludzie są aktywni. Czy jest dużo organizacji pozarządowych?
 - a. Czy działania LGD w jakiś sposób wpływają na rozwój aktywności społecznej mieszkańców (kapitału społecznego)?
2. Czy ludzie są w tej gminie przedsiębiorczy. Czy dla rozwoju obszaru lepsze są środki na podejmowanie czy na rozwój działalności gospodarczej?
3. A jak już rozmawiamy o ludziach, którzy tu mieszkają. W jakiej grupie należałoby szukać ludzi, którzy sobie ngorzej radzą. Takich którzy wymagają najpilniejszej pomocy? (młodzież, seniorzy, niepełnosprawni)
4. Jeśli chodzi o kulturę i turystykę. Czy działania LGD jakoś wpłynęły na rozwój obszaru w tej dziedzinie?
5. Przejdźmy teraz do tego jak działa LGD. Jak wygląda komunikacja i współpraca pomiędzy gminami a LGD.
6. Czy ta współpraca pozwala działać efektywnie? Jak duży wpływ na to co robi i jak działa LGD mają władze gmin partnerskich?
7. Czy LGD dobrze widać w gminach. Czy pojawia się na dożynkach, organizuje konkursy, wyjazdy. Czy mieszkańcy wiedzą, że taka organizacja działa tu na obszarze.
8. W czym należałoby szukać największej zalety istnienia LGD?
9. Czy jest coś co można by poprawić w działaniach LGD?

9.3. Ankieta kierowana do wnioskodawców, beneficjentów i członków LGD

Ocena funkcjonowania LGD

Szanowni Państwo,

głównym celem funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania jest realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020 opracowanej wspólnie z mieszkańcami naszego regionu. Strategia ta realizowana jest przez szereg przedsięwzięć, których zadaniem jest rozwiązywanie potrzeb mieszkańców.

W ramach podsumowań wdrażania programu oraz wypełniając zapisy zawarte w Strategii przygotowaliśmy ankietę. Zarówno podczas tworzenia dokumentu jak i teraz Państwa zdanie jest dla nas niezmiernie istotne.

Wszystkie dane pozyskane w ramach tej ankiety będą traktowane poufnie, a analizy dotyczyć będą jedynie uogólnionych opinii.

Prezes LGD

1. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania? LGD działa:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Bardzo dobrze
2. Raczej dobrze
3. I dobrze i źle
4. Raczej źle
5. Bardzo źle
6. Trudno powiedzieć

2. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam
1.	Godziny pracy biura LGD są dogodne dla klientów				
2.	Strona internetowa zawiera aktualne informacje				
3.	Odpowiedzi na wiele pytań można uzyskać telefonując do biura LGD				
4.	Łatwo umówić się na spotkanie z pracownikami biura LGD				

3. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam
1.	Pracownicy mają wiedzę odpowiednią do wykonywanej pracy				
2.	Pracownicy z zaangażowaniem wykonują swoje obowiązki				
3.	Pracownicy udzielają rzetelnych informacji i porad				
4.	Pracownicy są mili i uprzejmi				

4. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Bardzo dobrze	Raczej dobrze	I dobrze i źle	Raczej źle	Bardzo źle	Trudno powiedzieć
1.	prowadzenie doradztwa						
2.	organizacja naborów wniosków						

3.	pozyskiwanie dodatkowych funduszy zewnętrznych						
4.	informowanie członków LGD o funkcjonowaniu LGD						
5.	prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych dla mieszkańców						
6.	współpraca z innymi LGD						

5. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania? **Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 najważniejsze kanały pozyskiwania informacji**

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Bezpośrednie kontakty z Władzami LGD
2. Bezpośrednie kontakty z pracownikami Biura
3. Walne zebranie członków
4. Oficjalna strona internetowa LGD
5. Ogłoszenia na tablicach informacyjnych w miejscowościach na terenie LGD
6. Portale społecznościowe
7. Szkolenie dla potencjalnych beneficjentów (warsztaty, imprezy)
8. Informacja bezpośrednia w siedzibie (biurze) LGD
9. Inne sposoby. Jakież?

6. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni? **Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.**

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Ankieta papierowa
2. Ankieta elektroniczna
3. Kontakt bezpośredni z przedstawicielem LGD
4. Kontakt mailowy
5. Kontakt telefoniczny
6. Kontakt poprzez portal społecznościowy (np. czat z pracownikiem LGD)
7. Panel dyskusyjny po zakończeniu szkoleń i spotkań (możliwość zadawania pytań, zgłaszania uwag)

8. Inny, jaki?

7. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców? **Proszę wskazać nie więcej niż 3 najważniejsze źródła.**

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Z własnego doświadczenia
2. Z rozmów z mieszkańcami
3. Z rozmów z samorządowcami, członkami organizacji pozarządowych itp.
4. Z mediów (lokalna prasa, telewizja, radio)
5. Z Internetu (portale, wortale, fora dyskusyjne)
6. Z badań społecznych i analiz gospodarczych
7. Z innych źródeł (jakich?)

8. Czy nabory wniosków ogłaszane przez Lokalną Grupę Działania odpowiadały na potrzeby mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Idealnie wpisywały się w potrzeby mieszkańców
2. W większości przypadków wpisywały się w potrzeby mieszkańców
3. Często mijają się z potrzebami mieszkańców
4. Prawie w ogóle nie odpowiadały na potrzeby mieszkańców
5. Trudno powiedzieć

9. Jakie są najważniejsze problemy społeczne mieszkańców regionu (Pana/Pani gminy)? Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

--

10. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych?

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie tak	Raczej tak	I tak i nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie dotyczy
--	--	------------------	------------	-------------	------------	------------------	-------------

1.	Związane z potrzebą zakładania i rozwijania działalności gospodarczej						
2.	Związane z potrzebą budowy lub remontu infrastruktury drogowej						
3.	Związane z potrzebą rozwoju infrastruktury społecznej i kulturalnej (np. świetlice wiejskie, place zabaw dla dzieci)						
4.	Związane z potrzebą rozwoju infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej (np. boiska, siłownie zewnętrzne, altany)						
5.	Związane z potrzebą rozwoju aktywności społecznej mieszkańców (np. warsztaty, spotkania, pikniki, szkolenia)						
6.	Związane z potrzebą zachowania dziedzictwa lokalnego						
7.	Związane z potrzebą promocji obszaru objętego LSR						

11. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej tak

3. Raczej nie
4. Zdecydowanie nie
5. Trudno powiedzieć

12. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak, inne projekty byłyby bardziej efektywne
2. Zastosowanie innych projektów dałoby podobne rezultaty
3. Nie, inne projekty byłyby mniej efektywne
4. Trudno powiedzieć

13. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. LGD powinna ograniczyć się do założeń Lokalnej Strategii Rozwoju
2. LGD powinna podejmować również wyzwania wykraczające poza LSR
3. Trudno powiedzieć

14. Co jeszcze mogła by zrobić LGD, aby skuteczniej rozwiązywać problemy społeczne?

Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

Proszę o podanie kilku informacji o sobie, wyłącznie w celach statystycznych

15. W której gminie Pan(i) mieszka?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Gmina Łąck
2. Gmina Nowy Duninów

3. Gmina Brudzeń Duży
4. Miasto i Gmina Gąbin
5. Gmina Słubice
6. Miasto Gostynin
7. Gmina Gostynin
8. Gmina Szczawin Kościelny
9. Gmina Pacyna
10. Miasto i Gmina Sanniki
11. Gmina Iłów

16. Płeć

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Kobieta
2. Mężczyzna

17. Do jakiej kategorii wiekowej może się Pan(i) zaliczyć?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. mniej niż 18 lat
2. od 18 do 25 lat
3. od 26 do 35 lat
4. od 36 do 50 lat
5. więcej niż 50 lat

18. Jestem:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Rolnikiem
2. Członkiem organizacji społecznej (stowarzyszenie, fundacja, KGW lub OSP)

3. Przedsiębiorcą
4. Reprezentantem podmiotu z sektora publicznego (gmina, dom kultury)
5. Żadne z powyższych

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

9.4. Ankieta kierowana do mieszkańców obszaru LGD

Poziom satysfakcji mieszkańców

Zapraszamy Państwa – mieszkańców naszego regionu do wyrażenia opinii na temat warunków życia w naszej gminie. Ankieta jest anonimowa a jej wyniki posłużą wyłącznie temu, aby dostosować Lokalną Strategię Rozwoju do potrzeb mieszkańców i regionu.

1. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

2. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2016 roku) warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie

5. Zdecydowanie nie

6. Nie mam zdania

3. Jak obecnie ocenia Pan/i swoją gminę pod względem:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie mam zdania
1.	Atrakcyjności turystycznej						
2.	Promocji dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki						
3.	Infrastruktury i oferty kulturalnej						
4.	Infrastruktury i oferty sportowej i rekreacyjnej						
5.	Infrastruktury drogowej						
6.	Zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów						
7.	Tożsamości mieszkańców z regionem						
8.	Działań i usprawnień na rzecz osób niepełnosprawnych						
9.	Działań na rzecz bezrobotnych						
10.	Działań na rzecz osób przed 34 rokiem życia						
11.	Działań na rzecz osób po 50 roku życia						
12.	Działań na rzecz kobiet						
13.	Możliwości zatrudnienia poza rolnictwem						
14.	Sprzyjających warunków dla przedsiębiorców i prowadzenia firmy						

4. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	nie wiem
1.	Uczestniczę w wydarzeniach organizowanych w gminie (kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, obchodach świąt etc.)					
2.	Biorę udział w przygotowywaniu gminnych wydarzeń (sam(a) albo w ramach grupy, do której należę)					
3.	Należę do stowarzyszenia/organizacji pozarządowej (stowarzyszenie, fundacja)					
4.	Należę do nieformalnej grupy społecznej (koła gospodyń etc.)					
5.	Mam możliwości, by wypowiadać się na temat ważnych zagadnień (dotyczących gminy i mojej miejscowości)					
6.	Jestem członkiem rady/komitegu (np. w szkole, klubie sportowym, przedsiębiorstwie)					
7.	Znam najważniejsze fakty historyczne dotyczące mojej miejscowości/gminy					
8.	Potrafię wskazać najważniejsze atrakcje turystyczne w okolicy					
9.	Na terenie mojej gminy mogę rozwijać się zawodowo					
10.	W mojej gminie powstaje wiele firm					
11.	W mojej gminie chętnie inwestują przedsiębiorcy					
12.	Na terenie mojej gminy są sprzyjające warunki dla turystów i osób przyjezdnych					

5. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

6. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. tak
2. nie

7. Jakie są powody?

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Trudny dostęp do edukacji
2. Trudny dostęp do instytucji kultury
3. Utrudniony dostęp do placówek opieki nad dziećmi
4. Brak perspektyw zawodowych
5. Powody osobiste/ rodzinne
6. Inne (jakie?)

8. Czy w Pana/i gminie, począwszy od 2016 r. realizowano projekty ze środków unijnych?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak
2. Nie

9. Ile projektów zrealizowano?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Od 1 do 5
2. Od 6 do 10
3. Więcej niż 10
4. Nie wiem/trudno powiedzieć

10. Czy projekty te poprawiły warunki życia w gminie?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej tak
3. Trudno powiedzieć
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

11. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak często
2. Tak, czasem
3. Trudno powiedzieć
4. Nie

12. Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak
2. Ani tak, ani nie

3. Nie

13. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak często
2. Tak, czasem
3. Trudno powiedzieć
4. Nie

14. Czy Pana/i zdaniem projekty te cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak
2. Trudno powiedzieć
3. Nie

15. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności? (Prosimy o zaznaczenie „x” trzech najważniejszych)

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Promocja obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych, turystyki
2. Infrastruktura i oferta kulturalna
3. Infrastruktura i oferta sportowa i rekreacyjna
4. Infrastruktura społeczna (świetlice, miejsca spotkań)
5. Infrastruktura drogowa
6. Aktywność społeczna mieszkańców (zaangażowania w sprawy lokalne)
7. Działania wzmacniające tożsamość mieszkańców z regionem
8. Działania wynikające z inicjatywy mieszkańców
9. Warunki życia osób niepełnosprawnych
10. Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych

11. Zwiększenie liczby miejsc pracy poza rolnictwem
12. Działania na rzecz osób do 25 roku życia
13. Działania na rzecz seniorów
14. Działania na rzecz ochrony środowiska i klimatu

16. Czy zna Pan/i Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania AKTYWNI RAZEM?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak znam, słyszałam/em
2. Nie znam, nie słyszałam/em

17. W jaki sposób dowiedział się Pan/i o Lokalnej Grupie Działania?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. od znajomych, sąsiadów
2. w instytucji (urząd, szkoła)
3. z lokalnej prasy
4. widziałem/am działania LGD
5. uczestniczyłem/am w działaniach LGD/ brałem/am udział w projekcie

18. Status na rynku pracy:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Osoba (fizyczna, prawna lub inna) prowadząca działalność gospodarczą
2. Zatrudniony/a w rolnictwie
3. Zatrudniony/a poza rolnictwem
4. Uczący się/studiujący
5. Osoba bezrobotna
6. Inny typ, jaki?

19. Płeć:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Kobieta
2. Mężczyzna

20. Niepełnosprawność:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Osoba niepełnosprawna, posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności
2. Osoba pełnosprawna

21. Wykształcenie:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. podstawowe
2. zasadnicze zawodowe
3. średnie
4. policealne
5. licencjat, inżynier
6. wyższe magisterskie
7. inne

22. Wielkość gospodarstwa rolnego:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. nie posiadam gospodarstwa rolnego
2. do 5 ha
3. 6-10 ha
4. 11-20 ha
5. 21-50 ha
6. >50 ha

23. Wiek

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. mniej niż 18 lat
2. 18 do 25 lat
3. 26-35 lat
4. 36-50 lat
5. więcej niż 50 lat

24. Miejsce zamieszkania:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Gmina Łąck
2. Gmina Nowy Duninów
3. Gmina Brudzeń Duży
4. Miasto i Gmina Gąbin
5. Gmina Słubice
6. Miasto Gostynin
7. Gmina Gostynin
8. Gmina Szczawin Kościelny
9. Gmina Pacyna
10. Miasto i Gmina Sanniki
11. Gmina Iłów
12. Inna gmina

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

9.5. Scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego

1. Wprowadzenie
 - a. Przedstawienie moderatora, opisanie celu badania, anonimowości uzyskanych odpowiedzi, konieczność nagrywania wywiadu z uwagi na późniejszą analizę wyników
2. Ocena wpływu na kapitał społeczny
 - a. Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
 - b. W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?
3. Przedsiębiorczość
 - a. W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
 - b. Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?
4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe
 - a. W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
 - b. W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?
5. Grupy defaworyzowane
 - a. Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
6. Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
 - a. Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?
7. Innowacyjność
 - a. W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
 - b. Jak można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?
8. Ocena funkcjonowania LGD
 - a. Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwala na efektywną i skuteczną realizację LSR?
 - b. Jak jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
 - c. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?
9. Zakończenie spotkania

Czas trwania 120 minut